زەمهەریر

ژمارە ٣ -موحەڕڕەم 1448 - KU

مصباح الظلام

چرای تاریکی

بڵاوکراوەی
زەمهەریر

پێرست

جا ئەو سەرما زۆرەی هەست ـی پێ ئەکەن
لەزستان دا ئەوە لەهەناسەی زەمهەریرە
ئەوە گەرما توندەشی لەهاوین هەست ـی
پێ ئەکەن لەهەناسەی دۆزەخ ـە.

پێغەمبەر ﷺ

ژمارە ٣ - موحەڕڕەم

04 **دەستپێك**
صالح فەوزان عەلامەی بەناو سەلەفیە مەدخەلیەکان

07 **شوبهە**
وەڵامدانەوەی گومانێکی حەمدانی و عومومیەکان لەسەر تەکفیرکردنی مورتەدان

14 **مەلا هەڵۆ**
عوزر بە جەهل بۆ ئەشعەریەکان

21 **سرِوریەکان**
موسڵمانان ئاگاداری ئەم سرِوریانە بن

27 **وەڵام**
کێ خەواریج ـە ؟

32 **صەحوات**
وەڵامی گومانێکی صەحوات لەسەر دەوڵەتی ئیسلامی

41 **حەمدانیەکان**
ئابڕووبردنی حەمدانییە گێژ و نەفامەکان

46 **حوکم**
وەڵامی گومانەکان لەسەر نەجاشی رحمە الله

52 **قیامەت**
نەهیکردن لە پرسیارکردن لە شتانێ کە سودی نیە بۆ قیامەتت

14

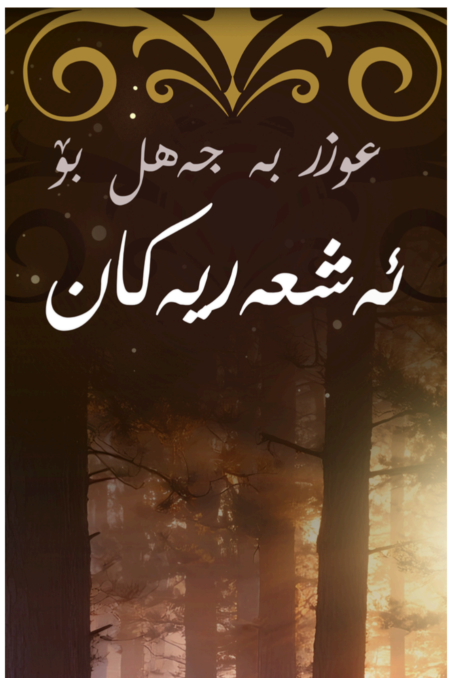

32

52

MUHARRAM 1448 | موحەڕرەم ١٤٤٨

بەرهەمهاتووە لەلایەن زەمهەریر

AZZAMHARIR

تا پاکەکان جیابکرێنەوە لە پیسەکان

THE IMPORTANCE OF CALLING TO TAWHID, KNOWLEDGE AND SCHOLARS.

چەکی تۆی بانگخواز لەئێستادا بریتیە لەزانست چەکیش بۆ موسڵمان وەک ئۆکسجینە بەبێ ئەوچەکە توشی خنکان ئەبیت جایان بەهۆی شوبهات یان بەهۆی شەهەوات ئەوەی دەستت ئەگرێت وناهێڵێت بکەویتە ناو چاڵی شوبهە وشەهەواتەوە لەپاش ویستـی الله تعالی بریتیە لەزانستـی شەرعی.

بڵاوکراوەتەوە پێشتر

THE SHINING PROOF AND THE FIRM FORTRESS FOR REFUTING THE DOUBTS OF THOSE HOSTILE TO THE RELIGION.

گەر ئەتەوێ ببیت بەکەسێکی موجاهید بەڵام نازانیت چۆن ببیت بەموجاهید ئەوا ئەم گۆڤارە بخوێنەوە گەرئەتەوێ زۆر پرسیار کەلەمێشکتدایە وەڵامەکەت دەست بکەوێت ئەوا ئەم گۆڤارە بخووێنەوە.

صالح فەوزان عەلامەی بەناو سەلەفیە مەدخەلیەکان

ئەڵێت ڕۆشتن بۆجیهاد بۆعێراق وفلسطین بێ ئیزن ـی وەلی ئەمر و بێ ئیزن ـی دایک وباوک مەعصیتە ! ئەم فەتواکاتێ یاویەتی کەحاڵی حازر جولەکە فلسطین ـی داگیرکردوە قەتل وعام ـی موسڵمانانی فلسطین ئەکات وە عێراقیش ئەوکاتەی لەلایەن هێزی داگیرکەری ئەمریکی داگیرکرا وە ئەمریکا خۆی ڕایگەیاند ووتیان ئێمە ڕزگاریخوازی عێراق نین بەڵکو بۆداگیرکردنی عێراق هاتووین لەو سات و وەختەدا تەنانەت ڕافیزەی پیس ـی موشریک فەتوای جیهادی یا دژ بەهێزی داگیرکەری ئەمریکی سرورپیەکان بەهەمان شێوە فەتوایان ـدا.

بەشێ لەئیخوانیەکان سۆفیە گۆڕپەرستەکان ئەشعەریەکان تەنانەت بەشێ لەلایەنە عەلمانیەکان چەکیان هەڵگرت دژی داگیرکاری ئەمریکا هۆز و عەشیرەتەکان لەسوریا و سعودیە وئیمارات وئوردن و وڵاتان هەمووی غیرەتیان جوڵا ئەوەیان پێ قبول نەکرا کەئەمریکا وڵاتێکی موسڵمانان داگیربکات ئەهلی تەوحید پێش هەموو لایەن وگروپەکان فەتوای جیهادیان یا وئالای جیهادیان ڕاگەیاند بۆ دەرکردنی هێزی ئەمریکای خاچ پەرست لەخاکی عێراق.

تاکە لایەن دژی داگیرکاری ئەمریکا وجوولەکە نەوەستایەوە بەناو زاناکانی سەربەدەسەڵاتی سعودی بوون وە حوکمەت ی سعودی (دەوڵەتی تەوحیدەکەی عبداللطیف مەدخەلی) کەهەرگەنجێ دەرچوبایە بۆ یارمەتیدانی موسڵمانانی عێراق زیندانیان ئەکرد پاشان فەتوای گەرماو گەرم لەلیژنەی فەتوا وزاناکانیان دەرچوو بەقەدەغەکردنی جیهاد لەعێراق بەڵکو کارگەشتە ئەوەی بڵێن ئەوکەسەش شەهید نیە کەڕۆشتوە بۆعێراق وەک صالح فەوزان لێرەدا وائەڵێت ئەم فەوزانە کەعالمی مەدخەلیەکانە جیهاد ی طلب لەگەڵ جیهادی بەرگری تێکەڵ کردووە لەجیهادی طلب ئیزنی وەلی ئەمری شەرعی پێویستە نەک وەلی ئەمرەکانی کۆشکی سپی ئەمریکی بەڵام لەجیهادی بەرگری بەئیجماعی زانایان ئیزن ی وەلی ئەمر و دایک وباوک وخاوەن قەرزی پێویست نیە.

بابزانین زانایان چیان وتوە ئایا فەوزان شوێن زانایان کەوتوە ؟ تێبینی وشەی فەرزی عین واتا فەرزە لەسەر تاک بەتاکی موسڵمانانی جیهان.

ئیمام ی ابن قدامة المقدسي رحمه الله [له المغني : 10 / 390] دەفەرموێت : ئەگەر دوژمن هێرش بهێنێت بۆسەرموسڵمان جیهاد ئەبێتە فەرزی عەین ولەسەر هەموو موسڵمانێ دەبێتە واجب وجائیزنیە کەس دوابکەوێ لەوجیهادە.

ئیمام ی القرطبي رحمه الله [له تفسیرەکەیدا : 3 / 38] ئیجماع نەقڵ ئەکات ئەفەرموێت ابن عطية رحمه الله فەرموویەتی : ئەوەی ئیجماعی لەسەر دامەزراوە جیهاد لەسەر هەموو ئومەتی محمد صلى الله عليه وسلم فەرزی کیفایەتە گەر کۆمەڵێ لەموسڵمانان پێی هەستان ئەوا لەسەرئەوانی تر ئەکەوێت ئیلا مەگەر دوژمن هێرش بهێنێتە سەرگۆڕەپانی ئیسلام ئالەوکاتەدا دەبێتە فەرزی عەین.

شيخ الإسلام ابن تيمية رحمه الله دەفەرموێت [له الفتاوى المصرية : 4 / 508] : جەنگی بەرگریکردن کەتوندترین جۆرەکانی بەرگریە لەدژی کافری داگیرکەر وپارێزگارییە لەشەرەف ولەدین بەئیجماع واجبە چونکە دوژمنی داگیرکەر کەدین ودونیا تێکدەدات هیچ شتێ لەپاش ئیمان واجب ترنیە لەدەرکردنیان وە هیچ مەرجێ دانەنراوە بۆ ڕووبەڕووبونەوەیان بەڵکو هەرچەندێ توانا هەبێت بەپێی ئەوە ڕووبەرویان دەبێتەوە وە ئەمەش زانایان باسیان کردوە لەحەنبەلیەکان وجگە لەوانیش.

ئیمام ی ابن قيّم الجوزية [له الفروسيّة]

دەفەرموێت : جەنگی بەرگری لەسەر دین جیهاد ونزیــــک بونـــەوەیـــە لــە الله ئـــەگـەر موجاهیدلەوجەنگەدا کوژرا ئەوە شـەهیدە جەنگی بەرگری فراوانترە لەجەنگی طلب وە واجب بونی گشتگیرترە هەربۆیە واجب دەبێت لەسەر هەموو کەسێك کەهەڵدەستێت وجیهاد دەکات کۆیـلە ئەو جیهادە لەسەری واجبە بەئیزنی گەورەکەی بێت یان بەبێ ئیزنی گەورەکەی منداڵ بەئیزنی دایک وباوکی بچێت یان بەبێ ئیزنی دایک وبـاوکی وقەرزار بەبێ ئیزن وەرگرتن لەخاوەن قەرز دەچێت وە ئەم جیهادە بەمەرج دانەنراوە کەکافران لەموسڵمانان زیاتربن یان کەمتربن بەڵکـو جیهاد واجبـە لەسەر هەموو موسڵمانان چونکە جیهاد لەیوحاڵەتەدا ناچارییە جیهادی اختیاری نیە ئەم جیهادی بەرگریە هەموو کەسێک مەبەستیەتی ئەنجامی بدات کەسیش نیە پشت هەڵکات لەم جیهادە ئـیلا جـــــەبانێک نەبێت کەلەشەرع وئەقڵ سەرزەنشت کراوە.

النووی رحمە الله دەفەرموێت : لەکاتی جیهادی فەرزی عەیندا پێویست ناکات ئافرەت ئیزن لەمێردی وەربگرێت و کۆیلە ئیزن لەگەورەکەی وەربگرێت وە لەم حاڵەتەشدا پێویست ناکات منداڵ ئیزن لەدایک وباوکی وەربگرێت وە پێویست ناکات قەرزدار ئیزن لەخاوەن قەرزوەربگرێت. [روضة الطالبين وعمدة المفتين - (ج 4 / ص 1)].

شێخ ابن عابدین رحمە الله دەفەرموێت : فەرزی عەینە(واتا لەسەر هەموو موسڵمانان) ئەگەر دوژمن هێرش بهێنێت بۆسەرخاکی موسڵمانان وە پێویست بەئیزن وەرگرتن ناکات بۆ جیهادکردن لەدژیان.

[رد المحتار - (ج 15 / ص 425)، وكذلك: حاشية رد المحتار - (ج 4 / ص 302)].

ابن مودود الموصلي رحمە الله دەفەرموێت : جیـهاد فەرزی عەینە کاتێ کەخەلیفە داوا لەموسڵمانان بکات بۆ دەرچون بۆجیهاد وە کوشتنی کافرانە واجبە لەسەر هەموو پیاوێکی ئاقڵ و تەندروست و ئازاد وبەتوانا وەئەگەر دوژمن هێرش بهێنێت واجبـە لەسەر هەموو خەڵکـی وەدەریان بنێن ئافرەت دەردەچێ بۆئەوجیهادە بەبێ ئیزن وەرگرتن لەمێردەکەی کۆیلە دەردەچێت بەبێ ئیزن وەرگرتن لەگەورەکەی. [الاختيار لتعليل المختار - (ج 1 / ص 46)].

کاتێك گەمژەیەتی مرۆڤ دەگاتە لووتکەی

وەڵامدانەوەی گومانێکی
حەمدانی و عومیەکان
لەسەر تەکفیرکردنی مورتەدان

گـرنگ

نوسینی مامۆستا

ئوسامە تەوحیدی شارەزووری

وتەیەک کە دراوەتە پاڵ ئیمام ابن تیمیە رحمە اللە کەدەیکەن بەبەڵگە بۆتەکفیرنەکردن ی موڕتەدان.

وە ئیخوانیەکانیش دەیکەن بەبەڵگە بۆئەوەی بڵێن مەرج نیە هەق ی ڕەها لای ئێمە بێت بەڵکو لەوانەیە بەرامبەرەکەشمان هەق بێت (واتە یەکتر قبوڵکردن و ڕێزگرتن لەباوەڕی یەکتر).

دەقی شوبهەکە :

ئەڵێن (ذەهەبی) رحمە اللە فەرموویەتی : وكذا كان شيخنا ابن تيمية في أواخر أيامه يقول : أنا لا أكفر أحدا من الأمة ، ويقول : قال النبي -صلى الله عليه وسلم- : لا يحافظ على الوضوء إلا مؤمن فمن لازم الصلوات بوضوء فهو مسلم.

بەهەمان شێوە شێخ مان إبن تیمیە لەکۆتا ڕۆژەکانیدا دەیفەرموو من کەس لەم ئومەتە تەکفیرناکەم چونکە پێغەمبەر ﷺ فەرموویەتی کەس نیە پابەندی دەستنوێژگرتن بێت ئیلا باوەڕدارە جاهەرکەسێ پابەندنی نوێژەکان و دەست نوێژ بێ ئەوا موسڵمانە.

جادەڵێن ئەم بەڵگەیە کەابن تیمیە تەکفیری گۆڕپەرستان وئەشاعیرە وجەهمیەکان وموعتەزیلەکان وڕافیزە ناکات بەموتڵەقی !!

لەوەڵامدا ئەڵێین :

١ - ئایا ئەم وتەیە کەدراوەتە پاڵ ابن تیمیە مانای ئەوە ئەیات کەگوایە ابن تیمیە تەکفیری إتحادی وقرامطە و نوصیری وڕافیزە وجەهمیەکان وغولاتی قەدەریەکان ناکات ؟

لەکاتێکدا سەدان فەتوای صەڕیح ی هەیە لەسەر تەکفیرکردنی ئەو کۆمەڵانە ئەگەرچی نوێژیش بکەن وشهادەش بهێنن.

ئایا بەچی پێوەرێ واز لەوتەی صەڕیح و موحکەم ئەهێنرێت بۆ وتەی موتەشابیهـ ؟؟! کەبەدەقی قورئان ئەوانەی شوێن متشابهـ دەکەون نەخۆشی لەدڵیاندا هەیە خۆگەر ابن تیمیە بیگوتایە تەکفیری مخالفکارانم لەعەقیدە ناکەم ئەوکات هەقی خۆتان بوو بیکەن بەبەڵگە بۆخۆتان بەڵام ئەو بە موجمەل وبێ تەفسیل دان و ڕونکردنەوەی مەبەستی وای فەرمووە جا ئەگەر دان بنێن بەوەدا بڵێن نەخێر مەبەستی ابن تیمیە ئەوەنیە کەتەکفیری قبوری و جەهمی وڕافیزە ناکات ئەوا تێدەگەین کەابن تیمیە مەبەستی بەئەهلی قیبلە موسڵمانانە کەبەتاوان تەکفیریان ناکات نەک بەکوفر.

پاشان ئەگەر مەدخەلیەکان سوربن لەسەرئەوەی کەمەبەستی ابن تیمیە تەکفیرنەکردنی هەموو ئەوگروپە کافرانەیە ئەوا ئەڵێین ئەگەر بەپێی قسەی ئێوە بێت ئایەتەکانی هەڵگەڕانەوە لەدین و فەرموودەکانی بابەتی هەڵگەڕانەوە لەدین و کتێبە فقهیەکان کەباسی موڕتەد ئەکەن ئەبێت هەمووی بسڕێتەوە !

گەر ڕازی بن بەهەڵوەشاندنەوەی هەموو حوکمی موڕتەد ئەوا خۆتان موڕتەدن گەر ئەشڵێن نەخێر موڕتەد حوکمێکی جێگیرە لەشەرعدا کەواتا وتەکەی ابن تیمیەش مەبەست پێی ئەوەنیە کەتەکفیری موڕتەد ناکات.

٢ - ئیمام ـی ابن تیمیه لەکۆتایەکانی تەمەنیدا لەقەلای دیمەشق پێش مردنی کتابی الرد علی الاخنائی نوسیوە کەتێدا تەکفیری ئەوانە دەکات کەهاوار لەغەیری الله ئەکەن ئەگەرچی نوێژیش بکەن و دەست بەدەستنوێژیش بن.

شیخ الإسلام لەوکتێبەدا کەپێش مردنی نوسیویەتی تێدا تەکفیری الاخنائی قازی مالکی مەزهەبـــەکان دەکـــــــــــــات و دەفـــەرمووێت : "فهؤلاء المشركون والمفترون مثل هذا المعترض وأمثالـــــه المستحقين للجهاد، وبيان ما دعوا إليه من الضلال والفساد، وما نهوا عنه من الهدى والرشاد، ولتكون كلمة الله هي العليا ويكون الدين كله لله" وباوەڕی کوفرییان هەیە.

پـــــــاشان

بۆ ڕەدانەوەی ئیخوانیەکان کەئەو وتە ئەکەن بەبەڵگە گوایە مەرج نیە هەقی ڕەها لەلای یەک کۆمەڵ بێت بەڵکو پێ ئەچێ بەرامبەریش لەسەر هەق بێت ویەکتر قبوڵ بکەین وتەکفیری یەکتری نەکەین لەسەر مخالەفەی عەقیدەیی.

شاری دیمەشق موسڵمانان خاوەنین

ئەو مووشـــــــریکانە کەدرۆ هەڵئەبەستن بەناوی الله ـەوە وەک ئەم کەسە (الاخنائی) کەڕەخنەی لەئێمە گرتوە کەئەم کەسە وهاوشێوەکانی شایستەن جیهادیان لەدژبکرێت وە گومڕای و فەسادیەکانیان ڕونبکرێتەوە کەچۆن ڕێگری لەهیدایەت وڕێگای ڕاست ئەگرتن تاوەک وشەی الله بەرزبکرێت و دین هەمووی بۆالله بێت.

ئەڵێـن دیسان شێخ الاسلام لەرسالە التسعينە ـدا ـدەفەرمووێت : "كان غالب أئمتهم يقولون بتكافؤ الأدلة في هذه المسألة ونحوها ، ويصيرون فيها إلى الوقف والحيرة، ثم هم مع ذلك قد يعتقدون أن الإسلام لا يتم إلّا بما ادعوه من القول بهذا الحدوث، فيكون ذلك سببًا لنفاقهم وزندقتهم، وذلك باطل، ليس هذا من أصل الإسلام في شيء،

کەواتـا بەدەقی وتەی ابن تیمیه خۆی تێگەشـتین کەمەبەستی لەئەهلی نوێژ ئەوکەسانە نیە کەعەقیـدە

زۆربەی پێشەواکانیان دان ئەنێن بەوەی کەهەردوولا لەسەر بەڵگەن لەم بابــەتە (عەقیدەیانەدا) بـۆیە پەنا

دەبەنە بەر وەستان وتەوقف کردن (ناتوانن بڵێن عەقیدەی ئێمە سەد لەسەر سەد هەقە) لەگەڵ ئەوەشدا باوەڕیان وایە ئەم بۆچونە بیدعیەیە ئەوان ئیسلامە بەتەواوی وهەرکەسێ ئەم بۆچونەی نەبێت ئیسلامەتیەکەی تەواو نیە جائەمەش هۆکاری نیفاق و زەندیقی ئەوانە وەئەمەش شتێکی پڕوپوچە ئەمە لەئەسڵی ئیسلامدا نیە بەهیچ جۆرێ پاشان ئەم بۆچونەی ئیخوان لەئەشعەرییەکانەوە وەرگیراوە کە ڕێز لەبۆچونی بەرامبەربگرن و بەرامبەرەکەشیان بەبەشێ لەهەق بزانن.

یوسف بن عبد الهادي الحنبلي دەفەرمووێت : ابن عساكر دەیگێڕێتەوە لە زاهر بن احمد کەابو حسن ئەشعەری لەسەرە مەرگیدا نەفرەتی لەموعتەزیلە دەکرد پاشان لێوەی دەگێڕنەوە کە بانگی کردووە وپێی وتوە (من تەکفیری ئەهلی قیبلە ناکەم چونکە هەموومان ڕوو دەکەینە یەک پەرستراو ئەوەی جیاوازە دەربڕینەکانمانە).

جا ابن عساكر ئەم وتەیەی ابو حسن بەفەزڵ و گەورەیی وەسف دەکات بەڵام من (ابن عبدالهادی) وای دەبینم ئەمە سەرزەنشت کردنە بۆ ئەشعەری چونکە زاهیری ئەم وتە مەیلکردنە بۆتەکفیرنەکردنی مووعتەزیلە و ئەهلی بیدەع.

: "ثُمَّ ذَكَرَ ابن عساكر عَنْ زَاهِرِ بْنِ أَحْمَدَ، أَنَّهُ حَضَرَ الأَشْعَرِيَّ عِنْدَ الْمَوْتِ وَهُوَ يَلْعَنُ الْمُعْتَزِلَةَ، ثُمَّ ذَكَرَ عَنْهُ أَنَّهُ دَعَاهُ عِنْدَ الْمَوْتِ وَقَالَ لَهُ: إِنِّي لا أُكَفِّرُ أَحَدًا مِنْ أَهْلِ هَذِهِ الْقِبْلَةِ، لأَنَّ الْكُلَّ يُشِيرُونَ إِلَى مَعْبُودٍ وَاحِدٍ، وَإِنَّمَا هُوَ كُلُّهُ اخْتِلافُ الْعِبَارَاتِ، ذَكَرَ ابْنُ عَسَاكِرَ هَذَا مَنْقَبَةً، وَأَرَاهُ مَذَمَّةً لأَنَّهُ مَيْلٌ إِلَى عَدَمِ تَكْفِيرِ الْمُعْتَزِلَةِ، وَغَيْرِهِمْ مِنْ أَهْلِ الأَهْوَاءِ"

کەواتە ئەمە فێڵی ئەشاعیرەیە ئەیانەوێ بۆپەردە پۆشکردنی عەقیدەکەی خۆیان ئەوتۆمەتەش بەنە پاڵ ئیمام ابن تیمیە.

نوێژکردن یەکێکە لە شەعائیرەکانی ئیسلام

حەمدانیەکان

شیکاریەک بۆ عەقیدەیان

عادل ال حمدان

عادل ال حمدان چونکە کەسێکی سعودیە سعودیەش هاوبەشی یاریە هەواڵگیریەکان ی ئەمریکایە سەدان زانای موەحیدیان لەسجن ناوە بەڵام کتێبەکانی عادل ال حمدان چاپ دەکەن ولەرێگەی عادل ـەوە توانیویانە گروپێک دروست بکەن کەلەمەسلەحەت ی سیاسەتی سعودیە وناوچەکە بێت.

حەمدانیەکان کێن ؟

بۆئەوانەی کەنازانن حەمدانیەکان کێن (بریتین لەکۆمەڵە خەڵکانێک بەهۆی خوێندنەوەی لێدوانەکان ی عادل ال حمدان لەسەر چەند کتێبێکی سەلەف عەقیدەی عادل ال حمدان ی سعودیان وەرگرتوە).

چۆن خزمەت بە کوفر دەکەن ؟

لەوانەیە بپرسیت چۆن عەقیدەی حەمدانیەکان خزمەت بەسیاسەت ی سعودیە و وڵاتانی ناوچەکە وئەمریکا دەکات فەرموون بابۆتان بسەلمێنین.

یەکەم :

حەمدانیەکان بروایان وایە هەر حوکمەتێک حکم بەیاسای دەستکرد بکات و سزا شەرعیەکان جێ بەجێ نەکات ورێگە بەزینا و ئارەق فرۆشتن بات ومورتەد نەکوژێت ئەوا ئەوحوکمەتە کافرنیە بەڵکوتەنها گوناهی ئەنجام داوە

سعودیە کەزانی تەنها مەدخەلیەت بەس نیە بۆ دژایەتیکردنی جیهادیەکان هەستا حەمدانیەتیشی دروستکرد تا لەرێگەی زانا حەمدانیەکانەوە خەڵک لەجیهادیەکان دووربخاتەوە و سعودیە پارێزراوبێت لەعەقیدەی تەکفیرکردن لەسەر حکم بغیر ما انزل الله بۆیە هیچ حەمدانیەکی تێگەشتوو لەحەمدانیەت سعودیە بەدار الکفر نازانێت.

دووەم :

لەعەقیدەی حەمدانیەکان حوکم بردنەوە بۆلای طاغوت کوفری گەورە نیە ئەمەش خەونێکی سعودیەی بەدی هێنا چونکە سعودیە حوکم دەباتەوە بۆ ویلایەتە یەککگرتوەکان ی ئەمریکا بۆیە هیچ حەمدانیەک نیە بتوانی بڵی سعودیە بەهۆی ئەم کارە کافرە.

سێهەم :

جاسوسی کردن بۆکافران کوفری گەورەنیە واتا کەسعودیە و ولاتانی کە موسلمانی تەسلیم بەئەمریکا وئەورووپا دەکەن یان کەسێکی موسڵمانان بەگرتن بات بۆ ئەم حوکمەتانە ئەوا تۆ ناتوانی تەکفیری بکەی کەواتا بەم فەتوایە رێگەخۆش دەکەن خەڵک موەحیدان بەگرتن بات وپێشکەشی حوکمەتە عەلمانیەکان ی بکەن و مێشکیان ساف بێت لەوەی بەوکارە نابن بەکافر کەواتا ئامانجی سعودیە و وڵاتانی ناوچەکەش هەرئەوەیە خەڵک جاسوسیان بۆبکات خەڵکیش کەبزانێت کافرنابێت کارەکەیان لائاسان دەبێت چونکە دەڵێن الله لەتاوان خۆش دەبێت بەلام لەکوفر خۆش نابێت بۆیە ئێمەش کافرنابین بەم کارە ولایان ئاسان ئەبێت.

چوارەم :

تەکفیرکردنی دەولە گەورەترین ئامانجی دەزگا هەوالگیریەکانی ئەمریکا و سعودیەیە تۆ هەرچی دەبیت ببە تەنها خەڵک لەدەولە دووربخەوە چونکە دەولە مەترسیە بۆسەر ئەمریکا و یەهود وعەلمانیەت بۆیە لەهەموو شتێ گرنگتر ئەوەیە خەڵک لەدەولە دووربخەیتەوە تا دەولە نەتوانی خیلافەتی ئیسلامی بگەرێنێتەوە جا زۆر گەران نەیان توانی کوفرێک لەدەولە بدۆزنەوە بۆیە هاتن بابەتی زانایانی ئەشعەریان کرد بەبیانوو بۆتەکفیرکردن ی دەولە !

باشە هەر بەعەقیدەی حەمدانیەکان دەڵێم گریمان زانا ئەشعەریەکان کافرن ئایا هەرکەسی مورتەدی تەکفیرنەکات راستەوخۆ تەکفیر دەکرێت ؟ بەعەقیدەی حەمدانیەکانیش کەسی مورتەدی تەکفیرنەکات دوای ئیقامە حوجە ولادانی هەموو گومانەکانی ئینجا تەکفیر دەکرێت ئایا ئێوە ڕۆشتون ئیقامە حوجەی دەولە بکەن و دانە بەدانەی شوبهەکانی دەولە وەلام بەنەوە ؟ بێگومان نەخێر ئەی چۆن تەکفیری دەولە دەکەن ؟ وەلام نیە. گرنگ دەولە تەکفیربکەن لەکاتێکدا ئێوە سەرنج بەن حەمدانیەکان شەری سەرەکیان لەگەڵ ئەشعەریەکان نیە کوا کتێبەکانیان لەسەر وەلامدانەوەی شوبهەی ئەشعەریەکان؟ کوا شەرە کۆمێنت و پۆستەکانیان لەدژی ئەشعەریەکان ؟؟ ئەوان ئەشعەریەکان دەکەن بەبیانوو تا شەری موناسران ودەولەی پێ بکەن ئەگینا ئەوان ئەگەر مەبەستیان دژایەتی ئەشعەریەکانە بابرۆن پۆست و کتێبەکانیان ڕووبکات لەئەشعەریەت ئەگینا ئێمە عەقیدەی ئەشعەریەت بەکوفر دەزانن بۆچی لەئێمە ئالاون ئەگەر ئەمە پیلان و ئاراستەکراوی ئەمریکا وسعودیە نەبن ؟

لای ئێوە بەم جۆرەیە !

لای ئێوە جاسوسی بۆکافر وتحاکم بۆلای طاغوت وحوکم بەقانون بکەرەکەی کافرنیە و هیچ شەرە پۆست وکۆمێنت وکتێبتان نیە لەدژایەتیکردنی ئەوجۆرە کەسانە بەلام ئێمە کەتەنهاوتومانە ئەشعەریەکان لەدوای ئیقامە حوجە تەکفیر دەکەین هەموو دژایەتی وشەرتان تەنها ڕووی لەئێمەیە ! لەکاتێکدا ئەوەی ئێمە وتومانە وتەی سەدان زانای لەسەرە لەسەلەف ولەخەلەف کەکەسی جاهیل وتەئویلکار لەسیفات دوای ئیقامە حجە تەکفیرەکرێ کەواتا دەستەکەتان ئاشکرایە ئامانج لەدروستکردنی ئێوە ئاسایکردنی جاسوسیە بۆکافران ودژایەتیکردنی دەولەیە لەوەزیاتر هیچ کێشەی کەتان نیە هیچ حوکمەتێکی عەلمانی کێشەی لەگەڵتان نیە چونکە شەری ئێوە لەدژی عەلمانیەت سفرە هەموو شەرەکەتان تەنها ڕووی لەموسڵمانانە ئایا ئێستا ئەم فەرموودەیە ئێمە دەگرێتەوە یان ئێوە (یقتلون اهل الاسلام ویدعون اهل الاوثان) دەجەنگن دژی ئەهلی ئیسلام و واز دەهێنن لەکافران وبتپەرستان !

ئێوە هەڵخەڵەتێنراون

لەیەک بستی ئەم سەر زەمینە کەسێکتان نیە لەشەڕدابێت دژی عەلمانیەت و ڕافیزە بەڵام هەزاران سەگتان هەیە بۆ دژایەتی دەولە ومووناسڕان ئەی ئەوکەسەی هەڵ خەڵەتاوی بەو عەقیدە ساختەیە کەبەرگی سەلەفیەت ی بەدرۆوە بەڕوودا کراوە چاکبزانە سەلەف جیاوازیان نەکردووە لەنێوان هیچ کافرێ شەڕی هەموو کافرێکیان کردوە گەرئێمەشتان پێ کافرە فەرموون وەک پیاو شەڕی ئێمەبکەن و شەڕی عەلمانیەکان بکەن و هەوڵی گەڕانەوەی خیلافەت بەن و بکەونە جەنگکردن وچالاکی کردن لەدژی عەلمانیەکان کەناشی کەن چونکە وەک مەدخەلیەکان پێتان وایە جەنگکردن دژی عەلمانیەکان فیتەیە و قازانج ی نیە !

﴿ يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ ۚ قُل لَّا تَعْتَذِرُوا لَن نُّؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ ۚ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴾

هەر کە لەگەڕانەوە مونافیقەکان بەپەلە دێن و دەست دەکەنە بڕوو بیانوو هێنانەوە بۆتان بڵێ: هیچ بڕووبیانوویەک مەهێننەوە چونکە چاک دەتانناسین و هەرگیز بڕواتان پێ ناکەین الله لە دەنگوباس و هەواڵە نهێنیەکانتانی ئاگادارکردین، واتە: تێیگەیاندین کە چ شتێک لە دڵتاندایە بۆئاییندەش بە تەئکید الله و پەیامبەری الله صلی الله علیه وسلم گشت کردەوەکانتان دەبینن، واتە: الله وپێغەمبەرەکەی دەزانن چ کارێکتان لێدەوەشێتەوە لەمە بەدوا؟ لە پاشان دەبرێنەوە لای ئەو زانایە کە بەهەموو نادیارو دیارێک ئەزانێ و ئاگادارە ئینجا هەر شتێکتان کردووە ئاگادارتان ئەکات لێی.

هیچ ناڕوونیەک نییە

مالكم کیف تحکمون ! ئایا هیچ ناڕوونیەک هەیە لەم یاریە هەواڵگیریە ئەمریکیە سعودیە؟؟ بەڵگەشمان ئەوەیە کردارەکانتان بەسە بۆ ڕاستی قسەکانمان. الله دەفەرموێت :

حەمدانیەکان لە ژوورە داخراوەکانی ئەمریکا

عوزر بە جەهل بۆ
ئەشعەریەکان

مەلا هەڵۆ ئەمجارەیان بەدەمە پیس وزمانە زبرەکەی بۆ سەر زانایان و موجاهیدان هێرشی ناڕەوا دەکاتە سەر شێخ ـی ئیسلام ابن تیمیە و بەوە تۆمەتباری دەکات کەبیدعەی عوزر بەجەهلی بۆ ئەشعەریەکان داهێناوە.

کەواتە هەڵۆ شێخ ـی ئیسلام بەمبتدع دەزانێت دواتر دەڵێت مەنهەجی حەرەکیەکان (واتا موجاهیدان لەهەموی خراپترە ئایا هێشتا هیچ موناسڕێ هەیە بەرگری لەم بۆگەنە بکات ؟)

ئێستا بابزانین عوزردان لەبابەتی جاهل بون وتەئویلکردن ی ناو و سیفاتەکان ی الله تعالی بیدعەی ابن تیمیەیە رحمە الله ؟ یان مەنهەجی پێغەمبەر ﷺ و سەلەفە ؟

پێغەمبەر ﷺ بەسەرهاتی پیاوێ دەگێڕێتەوە کە ئەم پیاوە هێندە تاوانی زۆر بوو وەسێت ی بۆمنداڵەکانی کرد وتی گەر مردم ئەوا بمسوتێنن و خوڵەکەم بەن بەدەم شەپۆلی با ودەریاوە چونکە خۆ ئەگەر الله بتوانێ زیندووم کاتەوە سزایەک سزام ئەیات سزای کەس ی نەیابێت بۆیە کوڕەکان ی وەسێتەکەیان جێ بەجێکرد کاتێ لەقیامەت دا الله لێی ئەپرسێ بۆچی واتکرد پیاوەکە دەڵێت لەترس ی تۆ ئەی پەروەردگارم الله ش بەوهۆیەوە لێی خۆشەبێت.

((أسرف رجلٌ على نفسه، فلما حضره الموتُ أوصى بنيه فقال: إذا أنا مت، فأحرقوني، ثم اسحقوني، ثم اذرُوني في الريح في البحر، فوالله لئن قدَر عليَّ ربي ليعذبني عذابًا ما عذَّبه به أحدًا، قال: ففعلوا ذلك به، فقال للأرض: أدِّي ما أخذتِ، فإذا هو قائم، فقال له: ما حملكَ على ما صنعتَ؟ فقال: خشيتُك يا رب - أو قال: مخافتك - فغفر له بذلك)) [رواه الشيخان]

کەواتا ئەم پیاوە جاهل بوە بەسیفەتی دەسەڵات ی الله کەئەم سیفەتەی الله بەئەقڵ وفیطرەت دەزانرێت کەچ ی هێشتا الله تعالی عوزری لێ قبوڵ کرد.

بەتێگەیشتنی سەلەف وزانایان

١ - ئیمام ابن قتیبة رحمه الله دەفەرموێت : (قد يغلط في بعض الصفات قوم من المسلمين، فلا يكفرون بذلك) ((شرح مسلم)) للنووي (٥/ ٥٩٨ - ٥٩٩).
کەسانێ لەموسڵمانان هەڵە دەکەن لەهەنێ سیفاتی الله تعالی بەوە کافرنابن.

٢ - ئیمام شافعی رحمه الله دەفەرموێت : (لله أسماء وصفات لا يسع أحداً ردها، ومن خالف بعد ثبوت الحجة عليه، فقط كفر. وأما قبل قيام الحجة، فإنه يعذر بالجهل)(فتح الباري)) (١٣/ ٤٠٧).
الله تعالی ناو وسیفاتی هەیە جائیزنیە هیچ کەسێ ڕەدی بکاتەوە هەرکەسێ پێچەوانەی بکا لەپاش ئیقامە حوجە ئەوا کافرە بەڵام پێش ئیقامە حوجە عوزری بۆهەیە بەنەزانین.

٣ - الامام ابن ابي عاصم (ت 287 هـ) لەبارەی جەهمیە موعطلەکانەوە دەفەرموێ : (والقرآن كلام الله تبارك وتعالى تكلم الله به ليس بمخلوق، ومن قال: مخلوق، ممن قامت عليه الحجة فكافر بالله العظيم، ومن قال من قبل أن تقوم عليه الحجة فلا شيء عليه)
قورئان وتەی الله یە والله قسەی پێکردوە ومخلوق نیە هەرکەس بڵێت قورئان مەخلوقە لەوانەی کە ئیقامە حجە کراون ئەوا کافرە بەالله ی گەورە هەرکەسێ پێش ئیقامە حجە بڵێت قورئان مەخلوقە ئەوا هیچی لەسەرنیە. كتاب السنة له 2/645 ط المكتب الاسلامي

٤ - ئیمامی بوخاری (ت 256 هـ) لەبارەی ئەعیانی جەهمیەکانەوە دەفەرموێت : (وكل من لم يعرف الله بكلامه أنه غير مخلوق فإنه يعلم، ويرد

جهله إلى الكتاب والسنة، فمن أبى بعد العلم بـه، كان معاندا، قال الله تعالى: {وما كان الله ليضل قوما بعد إذ هداهم حتى يبين لهم ما يتقون} [التوبة: 115] ،

هەركەسێ الله نەناسێت بەوتەكەی كەباوەڕی وابێت قورئان مەخلوق نیە ئـەوا ئەوكــەسە فێردەكرێت و جەهلـــەكەی لادەبرێ بەقورئان وسونەت گەر پاش زانست ملكەچ نەبوو ئەوا كەسێكـی عینادە الله فەرموویەتی : { وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ } [التوبَة : ١١٥]

خۆ پاش ئەوەی الله خەڵكێكی خستبێتە سەر ڕاستەڕێ، ئیتر نەبووە جارێكی تر گومڕایان بكات تا ئەو شتانەیان بۆ ڕوون بكاتەوە كە دەبێ خۆیانی لێ پارێزن.

٥ - ئیمام عون بن یوسف رحمه الله أبو بكر المالكي رحمه الله لە ریاض النفوس دەیگێڕێتەوە سلیمان بن سالم دەڵێت : من دانیشتبوم لەلای عون بن یوسف سێ كەس هاتن وتیان : «مات عندنا رجل يقول بخلق القرآن، فما نصنع به؟» فقال: «إن وجدتم من يكفيكم مؤنته فلا تقربوه»، فسكتوا ثم أعادوا السؤال ثانية فأجابهم بمثل الأول. ثم أعادوا السؤال ثالثة، فأجابهم بمثل ذلك، فقالوا: «لا نجد من يكفينا مؤنته» فقال لهم: «اذهبوا فواروه من أجل التوحيد».قال سليمان: «يريد تغسلونه وتكفنونه وتصلون عليه وتدفنونه»

پیاوێ لای ئێمە مردووە دەیگوت قورئان مەخلوقە چی لێ بكەین ؟ فەرمووی گەر كەسانێ هـەن بەڕێی بخەن ئێوە لێی نزیـك مەبەنەوە بێدەنگبون پاشان پرسیارەكەیـــان دووبارەكـــردەوە تا دووجـــار جار بەوشێوە وەڵامی یانەوە لەجاری سـێهەم وتیان كەس نیە مەراسیمی مردنەكەی بەڕێوەبەرێت ئیمام فەرمووی بڕۆن مەراسیمەكەی بۆ بەڕێوەبەرن لەبەر خاتری تەوحید سولەیمان دەفەرموێت مەبەستی عون بن یوسف ئەوەبـوو واتا بڕۆن بیشۆن و كفن ـی بكەن و نوێژی لەسەر بكەن و دەفن ـی بكەن.

ئایا عوزردان بەوتەی كوفری جەهمیەكان بیدعەی ابن تیمیە بوو ؟

٦ - الإمام الحافظ قوام السنة أبوالقاسم الأصبهانيرحمه الله دەفەرموێت : (ومن تعمد خلاف أصل من هذه الأصول وكان جاهلاً لم يقصد إليه من طريق العناد فإنه لا يكفر، لأنه لم يقصد اختيار الكفر ولا رضي به وقد بلغ جهده فلم يقع له غير ذلك، وقد أعلم الله سبحانه أنه لا يؤاخذ إلا بعد البيان، ولا يعاقب إلا بعد الإنذار فقال تعالى: {وما كان الله ليضل قوماً بعد إذ هداه} فكل من هداه الله عز وجل ودخل في عقد الإسلام فإنه لا يخرج إلى الكفر إلا بعد البيان).

هەركەسـێ بەئەنقـەست پێچەوانەی ئەصڵێ لەئصولەكانی ئەهلی سونەت بكات وە جاهل بێت وەئەو پێچەوانەكردنەی لەعینادیەوە نەبـێت ئەوا كافرنابێت چونكە ئەو مەبەستی هەڵبژاردنی كوفرنەبوە و بەكوفر ڕازی نەبوە بەڵكو هەموو هەوڵ وكۆششەكەی گەیاندویەتی بەوەی كەلەسەریەتی وە الله ش فێری كردوین كە لەوكەسانە ناگرێت ئیلا پاش ڕونكردنەوە وفێركردن نەبێت وە سزای كەسیش نادات ئیلا پاش ئاگاداركـردنــەوەی نەبێت الله دەفەرموێت : { وَمَا كَانَ

اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ } [التوبة : ١١٥]

خۆ پاش ئەوەی الله خەڵکێکی خستبێتە سەر ڕاستەڕێ، ئیتر نەبووە جارێکی تر گومڕایان بکات. ئەم ئایەتەش سەبارەت بە هەندێ لەو موسڵمانانە هاتە خوارێ کە داوای لێبوردنیان کردبوو بۆ موشریکەکان، لە پاشان ترسان کە الله لێیان تورەبێت ئینجا ئەم ئایەتە دابەزی : {حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَ ۚ }

تا ئەو شتانەیان بۆ ڕوون بکاتەوە کە دەبێ خۆیانی لێ پارێزن بێگومان الله بەهەموو شتێک زاناو بەئاگایە.

هەرکەسێ هاتبێتە ناوئیسلامەوە لەئیسلام دەرناچێت ئیلا لەپاش ڕونکردنەوە نەبێت. الحجة في بيان المحجة (2/511)

ئایا عوزردان بەکوفری ئەسماء وصیفات بیدعەی ابن تیمیه بوو یان وتەی الله وسونەت و وتەی سەلەف بوو ؟؟ ئایا هەڵۆ تەکفیری صحابەش دەکات ؟؟

الحافظ ابن عبد البر رحمه الله دەفەرموێ : (و أما جهل هذا الرجل المذكور في هذا الحديث بصفة من صفات الله في علمه وقدرته، فليس ذلك بمخرجه من الإيمان....)

جاهل بـونی ئەم پـیـاوەی کەباسـکرا لەم فەرموودەیەدا کەجاهل بوو بەسیفەتێ لەسیفاتەکانی الله لە زانست و هێزی الله ئەوە ئەم جاهل بونەی لەئیمان دەری نـاکـات.

وە دەفـەرمـوێـت : ألا ترى أن عمر بن الخطاب وعمران بن حصين وجماعة من الصحابة سألوا رسول الله - صلى الله عليه وسلم - عن القدر. ومعلوم أنهم إنما سألوه عن ذلك وهم جاهلون به، وغير جائز عند أحد من المسلمين أن يكونوا بسؤالهم عن ذلك كافرين، أو يكونوا حين سؤالهم عنه غير مؤمنين.

ئایا نابینیت عمری کوڕی خطاب و عمران ـی کوڕی حصيـن وکۆمەڵـی لەهـاوەڵان پرسیاریان لەپێغەمبەر ﷺ کرد لەبارەی قـەدەر وە زانراویشە کاتێ ئەوان پرسیاریان لەپێغەمبەر ﷺ کرد خۆیان نەیان دەزانـی وە هیچ ڕەوانیە لەلای هیچ موسڵمانێك بڵێت هاوەڵان بەو پرسیارکردنەیان کـافر بـونە یـان لـەکـاتـی پرسـیارکـردنـەکـەدا ئیماندارنەبونە.

واما جهل هذا الرجل بصفة من صفات الله في علمه وقدره؛ فليس ذلك بمخرجه من الإيمان، ألا ترى أن عمر بن الخطاب وعمران بن حصين وجماعة من الصحابة سألوا رسول الله - صلى الله عليه وسلم - عن القدر. ومعلوم أنهم إنما سألوه عن ذلك وهم جاهلون به، وغير جائز عند أحد من المسلمين أن يكونوا بسؤالهم عن ذلك كافرين، أو يكونوا حين سؤالهم عنه غير مؤمنين.

وروى الليث عن أبي قبيل عن شُفَيٍّ الأصبحي عن عبد الله بن عمرو بن العاص- فذكر حديثاً في القدر، وفيه: فقال أصحاب رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: فأي شيء نعمل إن كان الأمر قد فرغ منه؟

ليث گێڕاویەتیەوە لەابی قـبیل لەشفی الاصبحی لەعبدالله ـی کـوڕی عەمـری کـوڕی عاص کەباسی

مەلا هەڵۆی گومڕا لە چاوەڕوانی نۆرەهاتنی بۆ پەڕاندنی سەری

وموسڵمانانیش مەڕێژن لەگەڵ خۆتان.

الخلال في "السنة" (1/133-134) : ئەگەر ئیمام احمد واثق ـی پێ موسڵمان نەبوایە نەیدەفەرموو دەست هەڵمەگرن لەگوێڕایەڵی كردنی وەنەیدەفەرموی ڕیزی موسڵمانان شەق مەكەن.

ئیمامی الكنانی كەیەكێكە لەزانایانی سەلەف

الامام الكناني رحمه الله فەرمویەتی : قد أظهره بشر بن غياث المريسي ببغداد من القول بخلق القرآن، ودعائه الناس إلى موافقته على قوله ومذهبه وتشبيهه على أمير المؤمنين المأمون وعامة الناس وما قد دفع الناس إليه من المحنة، والأخذ في الدخول في هذا الكفر والضلالة)الحيدة والاعتذار ص 21 ط مكتبة العلوم والحكم.

بشری مریسی لەبەغداد وتەی قورئان مەخلوقەی دەرخست و بانگەوازی خەڵكی بۆئەو وتەیە دەكرد وە ئەمیری باوەڕداران مەئمون وتێكڕای خەڵكی چەواشەكرد بەو وتەیەی خەڵكی توشی بەڵاو وموصیبەت وچونە ناوكوفر وگومڕای كرد.

وتەكەی بەكوفر ناوبرد لەگەڵ ئەوەشدا تەكفیری تەعینی نەكرد بۆمەئمون دەی حەمدانیەكان كەتكفیری ابن حجر و النووی و دەولە دەكەن تەكفیری سەلەفیش بكەن كەبەدرۆوە خۆتان داوەتە پاڵ سەلەف. هەرئیمامی عبدالعزیزی الكنانی دەفەرموێت : اجتمعت مع أمير المؤمنين بعد هذا المجلس فجرت بيني وبينه مناظرات كثيرة، فقال لي بعدما جرى بيننا: ويحك يا عبد العزيز، قل: القرآن مخلوق،
لەگەڵ ئـــەمیری بـــاوەڕداران دانیشـــتم لەپـــاش

کۆتای بابەت

دانیشتنەکە گفتوگۆ ڕویدا لەنێوانماندا پێی دەوتم هاواربۆتۆعبدالعزیز بڵێ قورئان مەخلوقە ..

فقلت يا أمير المؤمنين إن القلوب لا ترد بالرغبة ولا بالرهبة،

منیش وتم ئەی ئەمیری باوەڕداران دڵ ناگۆڕێت نەبەترسان نەبەئومێدبەخشین. الابانة لأبن بطة 6/248 ط دار الراية -

ئایا ابن تیمیە بیدعەی داهێناوە یان شوێن سەلەف کەوتوە بەوردی وبەتەفسیلی وەکو ئێوەی جاهل تەنها شوێن وتەی مطلق وکۆپی پەیست نەکەوتوە.

سونەتەكانی دەست نوێژ

1 سیواككردن پێش دەست نوێژگرتن

لەبەر فـەرموودەی « لولا ان اشق على امـتى لأمـرتهم بالسـواك مع كل وضوء » [احمد ومالك والنسائى بسند صحيح] واتا : گەر قـورس نەبوایـە لەسەر ئومەتـەكەم فـەرمانم پێ ئەكردن بەسـیواكردن لـەگەڵ هەموو دەست نوێژێكدا.

2 شۆردن ی هەردوو دەست سێجار لەسەرەتای دەست نوێژگرتن

بەهۆی كرداری پێغەمبەر ﷺ بـەڵام گـەر پیس ی پێوە بێت یان شتێكی پێوە بێت ڕێگری بكات لەگەیشتنی ئاو بەپێست لەوكاتەدا شۆرینی واجبـە وەهەروەهـا كاتێ مرۆڤ لـەخەو هەستا ویست ی بخاتـە نـاو دەفرێـكەوە واجبە پێشەوە دەستەكانی بـشۆرێت لەبەر فـەرموودەی « اذا استيقظ احـدكـم من نومـه فلا يغمس يـده فى الانـاء حتى يغسلـها ثلاثـة فانه لايـدري اين باتت يـده » [رواه مسلم] واتـا گـەر یـەكێ لـەئێوە هەستا لـەخەو بادەست نەخاتـە نـاو دەفرەكەوە تـاوەكو سێجار دەست ـی ئەشۆرێت چونكە كاتێ كەخەوتوە نازانێت دەست ـی لەكوێ بوە.

3 موبالەغەكردن لە الاستنشاق

بۆكەسێ بەڕۆژوو نیـە (موبالەغەكردن لە ئاو وەردانـە لوت بەواتـای ئەوەی ڕاكێشـانی ئاو بەهەناسـە بۆ قـوڵای لـوت) لەبەر فـەرموودەی « وبالغ فى الاستنشاق الا ان تكـون صائـما » [رواه ابو داود والترمذى وابن ماجة بسند صحيح]

4 موبالەغەكردن لە الاستنثار

ئەو ئاوەی ڕاتكێشاوە بۆقوڵای ناو لـوت بەتـوندی فڕێی بەیتە دەرەوە ئەمە پێی ئەوترێ موبالەغەكردن لە الاستنثار لەبەر فـەرموودەی « استنثروا مرتين بالغتين او ثـلاثـا » [رواه احمـد وهوصحيح] بـەتوندی ئاوی لـەلوت دەركـەن دووجار یان سێجار.

5 پەنجە كردن بەناو ڕیشی پڕ وچڕ

بەڵگەش فەرموودەكەی عثمـان و عماری كوڕی یـاسره الله لێیان ڕازی بێت : (كان النبى صلى الله عليه وسلم يخلل لحيته فى الوضوء) [رواه الترمذى وصححه ابن خزيمه] پێغەمـبەر ﷺ كەدەست نوێژی هەڵئەگرت پەنجەكانی دەست ـی ئەهێنا بەناو موەكانی ڕیـشیدا.

6 پەنجە هێنان بەنێوان پەنجەكانی دەست و پێیەكان

لە لقیط ـی كوڕی صبرة ئەفەرموێت « قال النبى صلى الله عليه وسلم اذا توضأت فخلل الأصابع » گەر دەستنوێژت گرت ئەوا پەنجە بكە بەناو پەنجەكانی تر وپەنجە بهێنە بەنێوان بەپەنجەكاندا. لە المستورد ـی كوڕی شداد هاوەڵی پێغەمبەر ﷺ فەرموویەت ـی پێغەمبەرم بینی ﷺ كەدەستنوێژی هەڵـەگرت پەنجە بچوكەكەی دەستی ئەهێنا بـەنێوان پەنجەكانی پێیدا.

7 كردن ی ئەو زیكرەی لەپێغەمبەرەوە هاتوە ﷺ لەپاش دەستنوێژ

فـەرموویەت ـی : (هەریـەكێك لەئێوە دەست نوێژێكی جوان وڕێك وپێك هەڵگرێت پاشان بڵێت شاهێدی ئەیەم هیچ پەرستراوێك بـەهەق نیە شایستەی پەرستن بـێت تـەنها الله تعالى نەبێت وە شاهێدی ئەیەم محمد بەندە و نێردراوی الله یـە ئەوا هەر هەشت دەرگای بەهەشـتی بۆئەكرێتەوە لەكامەی ویست ی لێ بێت ئەچێتە ژوورەوە) [رواه مسلم] وەهەروەهـا (پەروەردگارا بمكـەرە یەكێك لـەتەوبەكاران و پاكبوەكان).

بڵاوكراوەی مەكتەبەی هیممەی سەر بە دەوڵەتی ئیسلامی

مكتبة الهمّة

موسڵمانان ئاگاداری ئەم سڕوڕپیانە بن

هاوشێوەی مەلا ئارام چونکە ئەمانە زۆر مەترسیدارترن بۆعەقیدە زۆر بەووردی هەست بەمەترسیەکان ولادانە عەقیدەیەکانیان ئەکرێت وکەم کەس درکیان پێ ئەکات لێرەیا مەلا ئارام تعطیل قاعیدەی من لم یکفر الکافر ئەکات بەتەواوی ئەم قاعیدە تەنها تایبەت ئەکات

بۆئەوکەسانەی تەکفیری کافرێک ناکەن کەدەقی ئایەت هاتوە بەڕوونی ناوی کافرەکەی هێناوە واتا تەنها کافری ئەصلی تەکفیر نەکەیت کافر ئەبیت ئەمما گەر کوفرێک ئیجماعی لەسەر بێت وەک کوفری سەرکردە طاغوتەکان وحیزبەکان مەلا ئارام بەتەکفیری اجتهادی ئەزانێت وقیاس ی ئەکات بەتەکفیرنەکردن ی نوێژ نەکەر کەلەناو سەلەفدا ئیجماع ی قطعی نەبوە لەسەر تەکفیری نوێژنەکەر کەچی مەلا ئارام هاتوە قیاس ی طاغوت و حیزبەکان ئەکات بەو بابەتە اجتهادیە کەلەناو سەلەفدا ڕاجیاوازی لەسەربوە بۆیە بەم پێوەر وپێشەکیە سڕوڕیانەی کەبەڵگە بەوتەی سلیمان علوان ئەهێنێتەوە کەوتویەتی من لم یکفر الکافر تەنها ئەوکەسە ئەگرێتەوە کەسێک وەک فیرعەون دەقی لەسەر هاتوە کەکافرە لەگەڵ یهود ونەصارا کەدەقیان لەسەر هاتوە ئەوەی تەکفیریان نەکات کافر ئەبێت ئەمە بەدەر لەمە کەس بەتەکفیرنەکردن کافرنابێت !

ئێمەش ئەڵێین وتەی خۆت و علوان ئەیەین بەدیواردا چونکە ئەم وتەیە تعطیل ی قاعدەی

من لم يكفر الكافره کەدەوڵـەتی ئیسلامی بۆی ڕوون کردوویینەتەوە کەئەم قاعیدە هەموو کەسێ ئەگرێتەوە کەبکەوێتە کوفرێکی ئیجماع ـی واتا ئیجماع هەبێت فلان وتە وفلان کردار کوفرە ئەوا بکەرەکەی کافرە ئەوکەسـەشی تەکفیری نەکات ئەوا ئەویش کافرئەبێت .

دەوڵـەت ـی ئیسلام ـی لەسلسلة منهجیەکەیدا کەعەقیدەی علوان وئارام وهاوشێوەکانیان هەڵ ئەوەشێنێتەوە کەئەوقاعیدەیە تایبەت ئەکەن بۆکافری ئەصلی و جگە لەوان هەمووی بەتەکفیری اجتهادی ناوئەبـەن ئەوا دەولـەی ئیسلامیمان لەڕەدیان فەرموویەت ـی لەپەڕەی 47 : المرتبه الثالثه - من توقف فيمن ينتسب للإسلام ووقع في شرك او كفر مجمع على كفر من وقع فيه، وهؤلاء على مراتب.

پلەی سێهەم کەسێک بوەستێت لەتەکفیرکردن ـی ئەوکەسەی خۆی ئەیاتە پاڵ ئیسلام (واتا خۆی بەموسڵمـان ئەزانێت نوێژەکات ورۆژوو ئەگرێت بـەڵام) کەوتۆتە شیرک یـان کوفرێکەوە کەئیجماع ـی زانایان ـی لەسەرە ئەوکار وگوفتارە شیرک وکوفری گەورەیە ئەوەی بوەستێت لەتەکفیرکردنی چەند پلەیـەکی هەیە.

یـەکەم پلە لەم بابەتەدا ئەوەیە کەسێ بوەستێ لەتەکفیرکردن ـی لەکاتێکدا تەئویلێکی نیە لەوەستان ـی بۆتەکفیرکردن ئەوا یان تەنها حاڵـی کەسە مورتەدەکەی پێ ئەوترێت یـان تەنها حوکم ـی شەرعی پێ ئەوترێت لـەسەر ئەومورتەدە یـان حاڵـی مورتەدەکە وحوکمە شەرعیەکەشـی بۆڕون ئەکرێتەوە ئەمەش لەسەر بنەمای زاهیربون ـی شــــیرکەکە و شاراوە بون ـی حاڵـی کەسـی وەستاو لەتەکفیرکردن گەرپاش ئەوە بوەستێت وهەرتەکفیریـان نەکات ئەوا ئەویش کـافرە خۆگەر گـەر حاڵی کەسە مورتەدەکان دیار وئاشکرابـوو وەحوکمە شەرعیەکەش لەسـەریان ئاشکرابوو ئەوا بەبێ ڕوون کردنەوە کەسـی وەستاو لەتەکفیرکردنیان تەکفیرئەکـرێت.

شێخ ـی ئیسلام ابن تيمية دەربارەی کۆمـەڵێک لەباطنیەکان فەرموویەت ـی لەمجموع 2/132 : ومن كان محسنا للظن بهم وادعى أنه لم يعرف حالهم، عرف حالهم فإن بيانهم ويظهر لهم الإنكار وإلا لحق بهم وجعل منهم.

ئەوکەسـەی گومانی باشـی هەیە بۆیـان وبلێت من حاڵـی ئەوان نازانم ئەوا حاڵی ئەوان ـی بۆ ڕوون ئەکرێتەوە گەر دوای ئەوە لێیان جیانەبێتەوە و ئینکاریکردنیـان بۆ دەرنەخات ئەوا ئەویش ئەخرێتە پاڵ ئەوان ولەوان هەژمارئەکـرێت

سەرنج بـەن باطنیەکان کۆمەڵێکن لەقورئان وسونەت دەقـێک نەهاتوە بلێت باطنیەکان کافرن بـەڵام چونکە زانایان کۆڕابوون لـەسەر کردار وگوفتار وبیروباوەڕە کوفریـانیان ئەوا شێخ ـی ئیسلام فەرمووی ئەوەی ئاگاداری حاڵیان بـێت تەکفیریـان نەکات ئەویش هەرهەمان حوکم ـی ئەوانی بۆهەیە گەرکەسێک حاڵیان شارەزانەبێت تەنها حاڵی ئەوکۆمەڵەی پێ ئەوترێت گەر هەرتەکفیریان نەکات تەکفیرئەکـرێت بـەقسەی سڕووریـەکان بـێت ئەمە تەکفیری اجتهادیە چونکە دەق نەهاتوە ناوی باطنیەکان بەکافر ببات بـۆیە ئەوەی تەکفیریان نەکات بـەعەقیدەی سـڕووریەکان نابێت تەکـفیرکرێت !!

بانگخوازە گومڕایەکان لەبەردەگای دۆزەخ ڕادەوەستن

پاشان دەولە وتەکەی شێخ سلیمان ـی هێناوە لەسەر حوکمی ئەوکەسەی مورتەدە سۆفیە گۆڕپەرستەکان تەکفیرنەکات شێخ فەرموویەت ـی : فإن كان شاكا في كفرهم أو جاهلا بكفرهم بُـيِّنت له الأدلة من كتاب الله وسنة رسوله (صلى الله عليه وسلم) على كفرهم.

گەر دوو دڵ بوو لەکوفرەکەیان یان نەزان بوو بەکوفرەکەیان ئەوا بەڵگەی بۆی ڕوون ئەکرێتەوە لەکتاب وسونەت لەسەر کوفرەکەیان فإن شك بعد ذلك أو تردد فإنه كافر بإجماع العلماء على أن من شك في كفر الكافر فهو كافر.
گەر دوای ئەوەش دوو دڵ بێت لەتەکفیرکردنیان ئەوا کافرە بەئیجماع ـی زانایان بەپێی بنەمای ئەوکەسەی گومان ـی هەبێت لەکوفری کافر ئەوکەسەش کافرە.

سەرنج بەن شێخ ئیجماع ـی زانایان نەقڵ ئەکات ئەوەی ئەو مورتەدانە تەکفیرنەکات کافرە لەکاتێکدا هیچ دەقێک نەهاتوە بڵێت سۆفیەکان سەردەم شێخ سلیمان کافرن بەڵکو دەق تەنها لەسەر کوفرەکەیان هاتوە نەک ناوی خەڵکەکە هاتبێت بۆیە شێخ سلیمان نەیفەرموو ئەمە تەکفیرێکی اجتهادیە گەر کەسێ تەکفیریان نەکات تەکفیرناکرێت چونکە بەلای ئێمەوە ئەوانە کافرن ئەوەی کافریان نەکات کافرنابێ چونکە جگە لەتەکفیری کافری ئەصلی وئەوکافرانەی ناویان هاتوە هەموو تەکفیرکردنێکی تر اجتهادیە ! نەخێر بەڵکو ئیجماع ـی نەقڵ کرد ئەوەی بوەستێ لەتەکفیریان دوای ئیقامە حوجە ئەوکەسەش کافرە بەئیجماع.

پاشان دەولە وتەی أبو حاتم الرازي هێناوە کەفەرموویەت ـی : من زعم أنه مخلوق مجعول فهو كافر كفرا ينتقل به عن الملة ومن شك في كفره ممن

به چەکی گڵاویان حوکم ـی شەعب سەردەخەن بەسەر حوکمی الله تعالی

یفهم ولا یجهل فهو کافر ومن کان جاهلاً علم فإن أذعن بالحق بتکفیره وإلا ألزم الکفر. طبقات الحنابلة 1/287

هەرکەس وابـزانێت قورئان مەخلوقە ئەوکەسە کافرە بەکوفرێک کەلەدین دەری ئەکات ئەوەشی بوەستێ لـەتەکفیرکردن ـی گەر لەوکەسـانەبێت کەتێ ئەگات و نەزان نیـە ئەوا ئەوکەسـەش کافرە وەئەگەر کەسێ نەزان بوو ئەوا فێرئەکرێت گەر دوای ئەوەش تەکفیری نەکردن ئەوکەسەش کافرە بێت.

سەرنج بەن هیچ دەقێک نیە لەقورئان وسونەت بڵێت جەهمیەکان کافرن بەڵکو تەکفیری جەهمیـەکان بەئیجماع ـی زانایان پەیدا بـوو لەگەڵ ئەوەشـدا زانایان نەیان فەرموو ئەمە بابەتێکی اجتهادیـە گەر کەسێ وتەی جەهمیەکان بەکوفر نەزانێت ئەوا تەکفیری ناکەین چونکە ئەمە بابەتێکە تازە هاتۆتە ئاراوە واجتهادیـە وەک مەلا ئارام وائەڵێت بەڵـکو زانایـان فەرموویانە ئەوەی بەهیچ جۆرێـک جەهمیەکان بەکۆمـەڵێکی خاوەن قسەی کوفری دەرخەر لەئیسلام نەزانێت وبەوەیان نەزانێت کەقسەی جەهمیەکان ئەبێتە هۆی ئەوەی خاوەنەکەی لەدین دەرکات ئەوا ئـەو کەسەش کافرە دوای ئیقامە حوجە نەیانفەرمووە کافرنابێت چونکـە تەکفیرکردنەکە اجتهادیـە !! لەکاتێکدا گەر قسەی مەلا ئارام ڕاست بێت کەئەڵێت قاعدەکە تەنها کافری ئەصلی ئەگرێتەوە و بەدەر لـەوە هەمووی تەکفیرکردن ـی اجتهادیە ئەوا ئەبـوو زانایان ـی سەلەف بیانوتبایە ئەوەی جەهمیەکان بەکافرنەزانێت کافرنابێت چونکە تەکفیری جەهمیەکان بـابەتـێکی تازە و اجتهادیـە!

پـاشان دەوڵەت ـی ئیسلام ـی باسـی کەسانێک ئەکات تەئـویل ئەهێنـنـەوە بۆتەکفیرنەکردن ـی

مورتەدانێک بەبیانوی تەئویل لەکاتێکدا کوفری ئەو مورتەدانە زۆر ئاشکرا وتوندە ئەفەرموون لەپەڕەی 49 : بەشی دووەم لەم بابەتە کەسێک بنەمای فاسدی هەبێت بەوبنەما فاسدە تەئویل

هەژمار ئەکرێت کەچی مەلا ئارام ئەڵێت جگە لەتەکفیری دەق وکافرە ئەصلیەکان ئەوان ی تر هیچ ی مرۆڤ پێی کافرنابێت کەچی لەهەنێ حاڵەت کەسی وەستاو لەتەکفیری هەنێ جۆر لە مورتەدان

هەر بەبێ ئیقامە حوجەش تەکفیرئەکرێت.

بۆئەم جۆرەش دەولە وتەیەکی شێخ ی ئیسلام ی هێناوەتەوە کەفەرموویەتی : فمن لم يكفر هؤلاء وجعل لكلامهم تأويلا كان عن تكفير النصارى بالتثليث والاتحاد أبعد.

ئەوان عەقیدەی خۆیان تەرخانکردووە بۆ خزمەتکردنی طاغوت

بکات لێرەدا توندی وئاشکرای کوفری کەسی دیاریکراو یان کۆمەڵی دیاریکراو کاریگەری لەسەری ئەبێت لەحاڵەتی ئاشکرای کوفرەکە وتوندی کوفری ئەوکەسانەی (کەخۆیان داوەتە پاڵ ئیسلام) ئەم کەسە تەئویل کارە تەئویل فاسدە بەکافرێکی عیناد دائەنرێت کەخۆی لەژێر تەئویل شاردۆتەوە ...

کەواتا مورتەدانێک کوفرەکەیان توند ودیاربێت کەسێک بیانوو وتەئویل بهێنێتەوە بۆتەکفیرنەکردنیان ئەوا لەم حاڵەتەدا تەئویلەکەی نەک نابێت بەعوزر بەڵکو بەکافرێکی زۆر عیناد

هەرکەس ێ ئەوانە (باطنیەکان) تەکفیرنەکات تەئویل بۆ وتەکانیان بهێنێتەوە (بۆتەکفیرنەکردنیان) ئەوا لەتەکفیرکردن ی گاورەکان کەباوەڕیان بەسێ خوا و یەکگرتنی الله ومخلوقات هەیە زۆر دوورترە.

پاشان مەلا ئارام تەکفیری سەرکردە وحیزب بەاجتهادی ئەبینێت ئەمەش دەولە وەڵامی ئەیاتەوە ئەفەرموون لەسلسة علمية في بيان مسائل المنهجية پەڕەی ژمارە 79 ئەفەرمون : وختاما ينبغي التنبيه هنا على أمر هام، وهو أن أغلب من نقاتلهم اليوم من طوائف الكفر والردة لا يجري فيهم الخلاف الذي وقع بين أهل العلم في الطوائف الممتنعة.

لەکۆتایدا پێویستە تێبینیەکی گرنگ بەین ئەویش ئەوەیە زۆربەی ئەوانەی لەمڕۆدا جەنگیان لەدژ ئەکەین لەکۆمەڵانی کوفر وهەڵگەراوە ئەو خیلاف وڕاجیاوازیەیان بەسەردا جێ بەجێ نابێت کەلەنێوان زانایان هەبوە دەربارەی کوفری کۆمەڵەی ممتنعە.

فجيوش الدول الطاغوتية وشرطهم وأعوانهم كفار باتفاق، وهم أقرب إلى كونهم كأتباع مسيلمة والأسود من كونهم كمانعي الزكاة.

سوپای دەوڵەتە طاغوتیەکان و پۆلیسەکانیان و یاریدەدەرەکانیان کافرن بەئیجماع وە حاڵیان نزیکترە لەشوێنکەوتوانی مسیلمە و الاسود (کەبانگەشەی پێغەمبەرایەتیان ئەکرد) نەک حاڵیان نزیکتربێت لەحاڵی زەکات نەدەرەکان. (واتا حاڵی ئەم سەرکردانە و حیزب وچەکدارەکانیان لەحاڵی شوێنکەوتوانی مسیلمەوە نزیکە کەکوفری مسیلمە وشوێنکەوتوانی کوفرێ گەورەی ئاشکرایە و ئیجماعی لەسەرە کاتێک کەسێک بوەستێت

وەرن بۆلای موجاهیدەکان تاوەکوو لە دونیا و ئاخیرەتیش سەرفرازبن

لەتەکفیرکردن ی شوێنکەوتوانی مسیلەمە یان مختار یان الاسود کەبانگەشەی پێغەمبەرایەتیان ئەکرد ئەوا کەسی وەستاو لەتەکفیرکردن ی ئەعیانی شوێنکەوتەی ئەو پێغەمبەرە درۆزنانە دوای ئیقامەحجە تەکفیر ئەکرێت وەک شێخ محمدی کوڕی عبدالوهاب لە [مختصر السيرة ص 43] نمونەیەکی هێناوەتەوە بۆیە کەدەولە حاڵی ئەم سەرکردە و حیزب وسوپایانەی سەردەم بەحاڵی شوێنکەوتوانی پێغەمبەرە درۆزنەکان ناوببات واتا کوفری ئەمانە ئیجماعیە وکوفرێکی ئاشکرایە ئەوەی تەکفیریان نەکات تەکفیرئەکرێت.

بۆیە وریابن لەم جۆرە مەلایانە چونکە مەنهەج ی دەولە لەدۆڵیکە ومەنهەج ی ئەم سڕوڕیانەش لەدۆڵێ تر کەزۆر بەلەسەرخۆیانە ژەهری خۆیان ئەڕێژن و عەقیدەیەکی دژ بەدەوولە ئەنێنە مێشکتانەوە و بەخۆشتان نازانن بۆیەش من لەم پۆستە بەوتەی دەولە وتەکانم هێناوەتەوە تا ئەوەی ئەیەوێ لەسەر مەنهەج ی دەولە بێت تەنها بەم بابەتە هەقیقەت مەلا ئارام ی بۆ ڕوون ئەبێتەوە وچیتر لەبڕی گوێگری بێت خەڵکی لێ وریائەکاتەوە.

لەوەش سەیرتر بەیوسف قەڕزاوی ئیخوان ی ئەڵێت رحمه الله ئەو یوسف قەرزاویەی ئەڵێت ئێمە ئەجەنگین لەپێناو دیموکراسیەت وە دەوڵەتی ئیسلامیش بەفەرمی تەکفیری کردووە ڤیدۆی ئەم وتەیەی لەکۆتاییەکەیەوە دائەنێم .

کێ خەواریجە ؟

ئایا ئەمانە لە خەمی دینەکەیانن یاوەخوود دونیا بۆ ئەوانە هەموو شتێکە ؟

هەڵــۆ ئەڵێت خەواریجەکان پێم ئەڵێـن ڕیشت ئوتو ئەکەیــت واللە درۆئەکەی من ڕیشم ئوتو ناکەم کذاب ـی دەجال بـەڵکو ڕیشم موجەفیفە ئەکـەم !

هەڵوەشێنەوەی یـانزەهەمی ئیسلام لەلای هەڵۆ بریتیە لەوەی بڵێی مەلا هەڵۆ ڕیش ئوتو ئەکات چونکە بینیوتانە ئەڵـێت کـذاب ـی دەجال !

ســەرەتا ئەوەی پێت ئەڵـێت ڕیش ئوتو ئەکەیت قسەکەی نابێت بەبوهتان چونکە موجەفیفە هەمان کـاری ئوتو ئەکات لـەخاوکردنەوەی ڕیـش و ڕێـک کردنەوەی تەنــها ناوی ئامێــرەکەی بـەهەڵە وتوە کەواتــا لێرەدا هەڵــۆ لەسەر بوهتان تەکفیرنـاکات بـەڵکو لـەســەر بەهـــەڵە ناوبـــردنی موجەفیفە تەکـفیری موسـڵمـان ئەکـات هەر موسـڵمـانێـک لەبـڕی موجەفیفە بـڵێت ئوتو ئەوا ئەوکەسـە لای هەڵـۆ کافر ودەجال وکـذاب ـە ! بەم هۆیەشەوە هەڵۆەشێنەوەی یـانزەیەمی ئیسلام لەلای هەڵۆ بریتیە لەبەهەڵە ناوبردنی موجەفیفە بـەئوتو ! کەمن لێرەدا بـەوردی ناوی موجەفــیفە وئوتو ئەنوسـمەوە

نـەوەک بـەهەڵە ناوەکەم لێ تێـک بچێت و لەسەر ئەمەش مەلا تەکفیرمـان بکات بەکـذاب ودەجال ناومان ببات.

ئێسـتاش ئەچینە سـەر وردەکاریـەکان هەڵۆ ئەڵێـت خەواریج بەوە تۆمەتبارم ئەکەن ڕیشم ئوتو ئەکەم ! کـەواتـا سیفەتێکی خەواریج لەلای هەڵۆ بریتیە لەو تۆمەت ـدانە پاڵ هەڵـۆ بەئوتوی ڕیش پـاشان ئایـا کێ لەڕاسـتیدا خەواریج ـە ؟ خەواریج ـی کۆن بەتاوان و زینـا و دزی موسـڵمـانیـان تەکفیر ئـەکـرد بـەڵام ئێمـە کەس لـەسەر تاوان تەکفیرناکـەین تەنها لـەسەر شـیرک وکوفر تەکـفیر ئەکەیـن بــەڵام مەلا هەڵـۆ نەک تەنها لـەسەر تاوان بـەڵکـو لەسەر بەهەڵە ناوبردنی موجەفیفە و کردنی بـەئوتو موسـڵمـانان تەکفیر ئـەکات ! کـەواتـا ئێسـتا کێ لەئێمە خەواریج ـە ؟ ئێمـە یان تـۆ ؟ بـەڵکو تۆ پێش خەواریج کـەوتوی ئەوان بـەتاوان تەکفیریـان ئەکرد تـۆ لەسەر بەهەڵە ناوبردنی موجەفیفە بـەئوتو !

شيخ الإسلام لـە (المجموع 3/279) فـەرموویەت ـی : والخوارج هم أول من كفر المسلمين يكفرون بالذنوب ويكفرون من خالفهم في بدعتهم ويستحلون دمه وماله.
خەواریجەکان یـەکەمین کەسـەکانن کەتەکفیری موسڵمـانان ئەکەن بەتاوان تەکفیری موسـڵمـان ئەکەن وەئەوکەسـەش تەکفیر ئەکەن کەپێچەوانەی بێت لـەبیدعەکەیـن وخوێن ومـاڵـی حەڵاڵ ئەکەن.

وهذه حال أهل البدع يبتدعون بدعة ويـكفرون من خالفهم فيها وأهل السنة والجماعة يتبعون الكتاب والسنة ويطيعون الله ورسوله فيتبعون الحق ويرحمون الخلق.
ئەمەش حـالـی ئەهلی بیدعـە ئەوانەی کەبیدعەیـەک دائەهێـنن و تەکـفیری ئەوانەی پێ ئەکەن کەپێچەوانەیان ئەکەن لەبیدعەکەیـان بەڵام ئـەهلی سـونەت وجەماعە شوێن قورئان وسـونەت ئەکەون و گوێڕایەڵی الله تعالـی وپێغەمبەرەکەی ﷺ ئەکەن شوێن ـی هەق ئەکەون و ڕەحم بـەخەڵـک ئەکەن (لـەبەر نەفس ـی خۆیان سنوری ئینصاف نابەزێنن).

تەکـفیرکردن ـی موسـڵمـان لەسەر بەهەڵـەناوبردنی ئامێرێکـی دەستکردی سەردەم بیدعـەیـەکە ئەووەندەی من بـزانم کەس پێش هەڵـۆنەکەوتوە لـەم داهێنانەی لـەدین ـدا.

ئیمام ـی الطحاوي رحمە الله تعالـی لەباس ـی عەقیدەی سـەلەف وئەهلی سـونەت وجەماعە ئەفـەرموێت : لا نشهد عليهم بالكفر ولا بشرك ولا بنفاق ما لم يظهر شيء من ذلك ونذر سرائرهم إلى الله تعالى.
شـاهێدی کـوفر وشـیرک ونیفاق نایەین بەسـەر ئەهلی قیبلە تـا ئەوکاتەی شتێـک لەکوفر وشیرکیـان لێ نەبینرێت ونهێنیەکانیشیان بـۆلای الله تعالی یـە.

وەفـەرموویەت ـی : ما تيقن أنه ردة يحكم بها وما يشك أنه ردة لا يحكم بها إذ الإسلام الثابت لا يزول بشك مع أن الإسلام يعلو وينبغي للعالم إذا رفع إليه هذا أن لا يبادر بتكفير أهل الإسلام.

ئەوەی بەیەقین ودڵنیاییەوە بزانرێت هەڵگەڕانەوەیە لەئیسلام حوکم بەسەرخاوەنەکەی ئەدرێت ئەوەشی گومان ی تێدابێت کەئایا هەڵگەڕانەوەیە یاخود نا ئەوا حوکمی لەسەر نادرێت چونکە ئیسلامەتی حوکمێکی جێگیرە بەگومان لاناچێت لەگەڵ ئەوەشدا ئیسلام باڵادەسترە بۆیە پێویستە لەسەر کەسی زانا کاتێک ئەم بابەتی تەکفیرەی بۆلا ئەبرێتەوە پەلە نەکات لەبەکافردانانی ئەهلی ئیسلام.

وتم ئەمە بۆکارێک کەگومان هەبێت کوفرە یاخود نا ئیمام فەرمووی نابێت تەکفیری لەسەربکات ئەی چجای تەکفیرکردن لەسەر گۆڕینی ناوی موجەفیفە بۆ ئوتو ! بەڕاستی دڵێکی جاهل وزمانێکی کۆنترۆڵ نەکراو بەزانست وتەقوا کارەساتی گەورەی لێ ئەبێتەوە بۆیە پێغەمبەرمان ﷺ ئاگاداری کردوویـنەتەوە وفەرموویەتی : وهل يكب

الناس في النار على وجوههم إلا حصائد ألسنتهم.

مەگەر کەخەڵکی بەڕووخساریاندا کەفڕێ ئەدرێنە ناو دۆزەخەوە بەهۆی دەرئەنجامی زمانیانەوە نیە ؟ [رواه أحمد والترمذي(وقال حسن صحيح.)]

لەوڵاتانی عەرەبی بینیومە هەنێ لەشێخە حەمدانیەکان سەرەڕای جەهل وغلویان بەڵام کەمێک تەقوایان پێوە دیارە لەهەنێ ڕووەوە وەک خەواریج ی کۆن کە تەقواشیان زۆربوو بەڵام بەناو

> شێخ ی حەمەدانیەکانی کوردستان سەرەڕای جەهل وغلووەکەی و تحاکم وجاسوسیەکەی لەگەڵ ئەوەشدا خاوەن زمانێکی پیس و دوورلەتەقوا و دوور لەئەدەب ودوورلەڕەوشتی پێغەمبەرە ﷺ وشەی دەجال ئەمانە ئەگرێتەوە درۆزن و فێڵباز و بانگەشەکاری گومڕایی

کاتی ئەوە هاتووە میمبەرەکانیان لێ بسەنرێتەوە و کەلەکانیان بپەرێنرێن

وئەوکەسەی هەق دائەپۆشێت وهەق بەباطل تێکەڵ ئەکات وڕاستیەکان ئەشێوێنێت بۆیە پێناسەی دەجال بەپێی باردۆخ ی کەسەکە و وەسفی حاڵەکەی ئەگۆڕێت بەڵام هەڵۆ نەریتی وایە هەرکەس ڕەخنەی لێ بگرێت تەکفیری ئەکات بۆیە ئەم وشەی دەجالەش لێرەدا هەڵۆ وتویەتی مانای تەکفیرئەیات چونکە پێشتریش وتەی هەڵۆمان هێناوەتەوە بەڕەخنەگرتن لەخۆی تەکفیری موسڵمانان ئەکات بۆیە بەقەرینەی نەریت ی هەڵۆ و زمانە جەهل وبێ تەقواکەی لێرەشدا مەبەستەکەی بۆتەکفیر دەرئەکەوێت.

> چونکە پێشتریش هەمان شت ی لێ بینراوە بۆیە لازمی وتەکەی تەکفیرکردن ی ڕەخنەگرەکانیەتی.

نەوەک بەهەڵە ناوەکەم لێ تێک بچێت و لەسەر ئەمەش مەلا تەکفیرمان بکات بەکذاب ودەجال ناومان ببات.

ئێستاش ئەچینە سەر وردەکاریەکان هەڵۆ ئەڵێت خەواریج بەوە تۆمەتبارم ئەکەن ڕیشم ئوتو ئەکەم ! کەواتا سیفەتێکی خەواریج لەلای هەڵۆ بریتیە لەو تۆمەت دانە پاڵ هەڵۆ بەئوتوی ڕیش پاشان ئایا کێ لەڕاستیدا خەواریج ـە ؟ خەواریج ـی کۆن بەتاوان و زینا و دزی موسڵمانیان تەکفیر ئەکرد بەڵام ئێمە کەس لەسەر تاوان تەکفیرناکەین تەنها لەسەر شیرک وکوفر تەکفیر ئەکەین بەڵام مەلا هەڵۆ نەک تەنها لەسەر تاوان بەڵکو لەسەر بەهەڵە ناوبردنی موجەفیفە و کردنی بەئوتو موسڵمانان تەکفیر ئەکات ! کەواتا ئێستا کێ لەئێمە خەواریج ـە ؟ ئێمە یان تۆ ؟ بەڵکو تۆ پێش خەواریج کەوتوی ئەوان بەتاوان تەکفیریان ئەکرد تۆ لەسەر بەهەڵە ناوبردنی موجەفیفە بەئوتو !

شیخ الإسلام لە (المجموع 3/279) فەرموویەت ـی : والخوارج هم أول من كفر المسلمين يكفرون بالذنوب ويكفرون من خالفهم في بدعتهم ويستحلون دمه وماله.
خەواریجەکان یەکەمین کەسەکانن کەتەکفیری موسڵمانان ئەکەن بەتاوان تەکفیری موسڵمان ئەکەن وەئەوکەسەش تەکفیر ئەکەن کەپێچەوانەی بێت لەبیدعەکەین وخوێن وماڵی حەڵاڵ ئەکەن.

وهذه حال أهل البدع يبتدعون بدعة ويكفرون من خالفهم فيها وأهل السنة والجماعة يتبعون الكتاب والسنة ويطيعون الله ورسوله فيتبعون الحق ويرحمون الخلق.
ئەمەش حاڵی ئەهلی بیدعە ئەوانەی کەبیدعەیەک دائەهێنن و تەکفیری ئەوانەی پێ ئەکەن کەپێچەوانەیان ئەکەن لەبیدعەکەیان بەڵام ئەهلی سونەت وجەماعە شوێن قورئان وسونەت ئەکەون و گوێڕایەڵی الله تعالی وپێغەمبەرەکەی ئەکەن صلی الله علیه وسلم شوێن ـی هەق ئەکەون و ڕەحم بەخەڵک ئەکەن (لەبەر نەفس ـی خۆیان سنوری ئینصاف نابەزێنن).

تەکفیرکردن ـی موسڵمان لەسەر بەهەڵەناوبردنی ئامێرێکی دەستکردی سەردەم بیدعەیەکە ئەوەندەی من بزانم کەس پێش هەڵۆنەکەوتوە لەم داهێنانەی لەدین ـدا.

ئیمام ـی الطحاوي رحمه الله تعالی لەباس ـی عەقیدەی سەلەف وئەهلی سونەت وجەماعە ئەفەرموێت : لا نشهد عليهم بالكفر ولا بشرك ولا بنفاق ما لم يظهر شيء من ذلك ونذر سرائرهم إلى الله تعالى.
شاهێدی کوفر وشیرک ونیفاق نایەین بەسەر ئەهلی قیبلە تا ئەوکاتەی شتێک لەکوفر وشیرکیان لێ نەبینرێت ونهێنیەکانیشیان بۆلای الله تعالی ـیە.

وەفەرموویەت ـی : ما تيقن أنه ردة يحكم بها وما يشك أنه ردة لا يحكم بها إذ الإسلام الثابت لا يزول بشك مع أن الإسلام يعلو وينبغي للعالم إذا رفع إليه هذا أن لا يبادر بتكفير أهل الإسلام.

سونەتەکانی فیطرەت

لەعائیشەی دایـکی باوەڕدارانـەوە ئەفەرموێت پێغەمبەر ﷺ فـەرموویەت ـی : « عشـــر من الفطرة قص الشــارب واعفاء اللحية والسواك واستنشاق الماء وقص الاظفار وغســل البراجم ونتف الابط وحلق الــعانــة وانتقاص الماء »

١٠ شت لە فیطرەتن

- کورتــکردنەوەی سمێل
- ریش هێشتنەوە وبەردانەوەی ریش
- سـیواک کــردن
- ئاو لەلوت وەردان
- نینۆکــکردن
- شۆردن ـی جومگە وخەت ـی سەر پەنجەکان
- هەڵکێشـان ـی مووی بن باڵ
- تاشـین ـی مووی داوێـن
- وخۆپـاکردنەوە بەئاو لەکاتی سەرئاوگرتن
- موصعەب کەگێڕاوەی فـەرموودەکەیـە ئەفەرموێت دەیەمم بیرچوو پێم وابێت ئـاو لەدەم وەردانە

لەابـی هریرەوە هاتوە الله تعالی لێی ڕازی بێت پێغەمبەر ﷺ فەرموویەت ـی : « خمس من الفطرة الاستحداد والختان وقص الشارب ونتف الابط وتقليم الأظــافر » [البخاري ومسلم]

پێنج شـت لەفیطرەت لابردن مووی داوێن وخەتەنەکـردن وسمێل کورتکردنەوە و هەڵکێشان ـی مووی بن باڵ ونینۆککردن.

مكتبة الهمّة

وەڵامی گومانێکی صەحوات لەسەر

دەوڵەتی ئیسلامی

ئەڵێــن دەوڵــە طائفەی باغیە (دەست درێژکارە) چونکە داوای صوڵح ـی لێکراوە بۆ وەستاندنی جەنگ لەگەڵ فەصائیلەکانی سوریا بەڵام دەوڵــە ڕەفزی کرد کە بچێت بۆ بەناو مەحکمـەی شەرعی بۆ چارەسەرکردنی کێشەکانی لەگەڵ فەصائیلەکانی شـام هەربۆیە قـتال کردن دژی دەولـــە واجبێکی شەرعیە چونکە الله فەرموویـەتی : ﴿ وَإِن طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا ۖ فَإِن بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ ۚ فَإِن فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا ۖ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴾ [الحجرات]
ئەگەر دوو دەستە لە باوەڕداران پێکەوە بە جەنگ هاتن جا هەرچی تواناتان هەیە بەکاری بێنن و ئاشتیان بکەنەوەو بانگیان بکەن بۆلای بڕیارەکانی الله جا ئەگەر دەستەیەکیان دەست درێژیی کردە سەر دەستەکەی تر، واتە: ملی ڕانەکێشا بۆ ئاشتیی و یەککەوتن وصوڵح ئەوا ئێوەش لەدژی کۆمەڵەیاندا بجەنگێن کە دەستدرێژی دەکات، تا ناچار دەبێ و دەگەڕێتەوە بۆ بڕیارو فەرمانەکانی الله.

ئەڵێــن کەواتــا دەولـــە دەستدرێژی کرد و ملکەچ نەبوو صوڵح بکات لەگەڵ فەصائیلەکان بۆیە قتال دژی واجب ـە یەکێ لەوانەی ئەم فەتوایەی یا عبدالعزیز طریفی شێخ ـی سڕوڕیەکان بوو.

وەڵامی ئەم گومانە

دەوڵــەتی ئیسـلام ـی ڕونیکردەوە کە لەبەرچی ئامادە نابێت بچێت سوڵح لەگەڵ فەصائیلەکانی شام ـدا بکات...

بسم الله الرحمن الرحیم

قال الله تعالى: {الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلاَّ اللَّهَ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا} [الأحزاب: 39].

الحمد لله ربّ العالمين والصلاة والسلام على إمام المجاهدين نبيّنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين وبعد...

لە میدیا وڕاگەیاندنەکانەوە پێشنیارێك بڵاوکراوەتەوە کەخاوەن ئەو پێشنیارە ئەوە ڕادەگەیەنێت کەئەیەوێ ئەو جەنگە ڕابگرێت کەلەنێوان دەوڵــەتی ئیسلامی لە عێــڕاق وشام ـدا بەرپا بوە لەگەڵ کۆمەڵێ لە کەتیبـە و فەصائیل و کۆمەڵەکان کە جەنگێکی خیانەتکارانەیان لەدژی دەولــە ڕاگەیاندووە پێش ئەوەی ڕەدی ئەو پێشنیارە بەینەوە لەسەرەتا ئەڵێین : هەڵەیەکی ڕوون وئاشکرایە کەبوترێ ئەم جەنگەی ئێستای لەشام ڕووئەیات جەنگی نێوان موجــاهیدانـی فی سبیل الله یە و جەنگی فیتنەیە بەڵکـو ئەم وتەیە پۆشینی هەقە بەباتڵ پەنا بە الله.

ئایا ئەو کەتیبانەی دەجەنگن لەژێر سێبەری ئاڵای هەیئەی ئەرکان سلیم ادریس و ئیتلاف وجگە لەوانیش کەمەنهەجیان شاراوە نیە مەنهەجێکی عەلمانی بۆگەنە ڕەفزی بەحاکم کردنی شەرع ـدەکەن وە ڕەفزی هەموو پێشنیارێ ئەکەن بۆ پڕۆژەی ئیسلامی تەنانەت بەناویش پڕۆژەی ئیسلامی قبوڵ ناکەن ئایا ئەمانە موجــاهیدی ڕێگەی الله ـن ؟ ئایا جەماعەتی جمال معروف وخالد حیانی و احمد عفش وجگە لەوانیش لەموفسدەکان و چەتە وڕێگرەکان و وشترەکانی ال سلول و هــەواڵگیریـــەکانی ئەمریکا وفــەڕەنســا

جەنگی ئەوان لەپێناو چەسپاندنی حوکمی طاغوت و بەرزکردنەوەی کەلیمەی طاغوت ـە

موجاهیـــدی ڕێگەی الله ـن ؟ ئایا تاوانباران و دزەکان ئەوانەی غەدریان کرد و دایان بەسەرماڵی موهاجران و دەست درێژیان کرد بەسەر ناموسی سەنگەرنشینان وە ڕێگریان کرد وماڵی موهاجیرانیان برد وسەریانیان بـــــڕی ولاشەکانیانیان فڕێ ـدایە چاڵەوە ئایا ئەمانە موجاهیـــدی ڕێگەی الله ـن ؟ هیچ بەڵگەیەک ڕاست نابێت بۆ ئەوکەسەی کەداوای بەڵگە دەکات بۆ بونی خۆر هەڵمەتێکی ڕاگەیاندنی پیسی گەورە دەستی پێکردووە بۆ ناشرین کردنی موجاهیــدان بۆ شاردنەوەی ڕاستیەکان وە خەڵکـــیـــان چەواشـــەکردووە وهــــەمــــوو تاوانکـــاریەکان دژ بەدەولـــەیان کردووە بەشتێکی ئاسایی لەپێش چاوی خەڵک دەمچاوی تاوانبارانیان جوانکردووە لەگەورەترینی ئەو تۆمەتانەی ئەدرێتە پاڵ دەولـە بەدرۆ وبوهتان ئەڵێن گوایە دەولــە موسڵمانانی شام تەکـــفـیر دەکــــات وە لەگەڵ دژبەرەکانی خۆی تحاکم بۆ شەرع ـی الله ناباتەوە.

بۆئەوەی بۆ موسڵمانان ڕون بێتەوە هەقیـــقەتی ئەم جەنگەی شام وهەقیقەتی ئەو لایەنانە ڕون بێتەوە کە دژایەتی پرۆژەی دەوڵــەتی ئیسلامـــی ئەکەن وە تاکو هاوشێوەی ئەم پێشنیارانە کاریگەری خۆی هەبێت وبەرهەمی خۆی هەبێت و دوور بێت لەپڕوپاگەندەی ڕاگەیاندنەکان کەزۆربەی جار بەخێر کۆتای نایەت بۆیە ئێمە داوا دەکەین لەخاوەن ئەم پێشنیارە وغەیری ئەویش کەسەرەتا خۆی وپاشان غەیری خۆی پابەند بێت بەم دوو خاڵەوە (تا ئێمەش ئامادەیی خۆمان دەربـــبـڕین بۆ سوڵحـــــکردن لەڕێگـــــەی محکمەی شەرعیەوە).

١ - هەڵویستی شەرع بەڕوونی ڕون بکەنەوە لەبارەی مەنهەجە هەڵوەشینەرەوەکانی تەحکیمکردن بەشەریعەتی ئیســلام لەشام وەك دیموکراسیەت وعەلمانیەت وهەیئات و ئەنجومەنەکان کەبەئاشکرا نوێنەرایەتی حکم بەغیری شەرع دەکات وەک هەیئەی ئەرکان و الائتلاف ـی نیشتیمانی و ئەنجومەنی سەربازی وجگە لەوناوانەش کەبەئاشکرا بانگەشە دەکات بۆ دروستکـــردنی دەوڵەتێــــک کەحوکم بەشەرع نەکات

لەژێر پەردەی دروستکردنی دەوڵەتی مەدەنی هەڵویستی شەرع ڕابگەیەنن بەرامبەر ئەم کۆمەڵ و فەصائیلانە وئەو سەربازانەی لەژێر ئاڵای ئەم جۆرە کەسانە دەجەنگن وە ڕونی بکەنەوە حوکمی شەرع چیە لەبارەی مامەڵەکردن لەگەڵ ئەم کەسانە.

٢ - حوکمی شەرعی ڕون بکەنەوە دەربارەی حاکمەکانی ناوچەکە وەک حوکمەت ی ئوردنی و سعودی وقەطەری و ئیمارات ی وتورکی وجگە لەوانیـــش وە پاشان بپرسن لەو جەماعەتانە هەڵوێـــستیان چیە دەربارەی ئەم حوکمەتانە کەئەم فەصائیلانە مامەڵە دەکەن لەگەڵ ئەم حوکمەتانە و دەزگا هەواڵگیریەکانیان یان مامەڵەکردنیان لەگەڵ هەواڵگیری وڵاتانی ڕۆژئاوا وەک ئەمریکا و فەرەنسا وجگە لەوانیش یان یارمەتی ئەم حوکمەتانە ئەیەن بۆ بەدیهێنانی بەرژەوەندیە پیسەکانیان لەشام جائەگەر لایەنەکانی بەرامبەر بەئێمە لەسەر ئەم دووبابەتە هەڵوێستی خۆیان بەڕونی ئاشکرا بکەن لەپێش چاوی هەموو خەڵك بەوشێوەی کەشەرع داوای ئەکات ئەوا ئێمەش هەڵدەستین بەڕێکخستنی ڕێگای دادەوری و وەڵامدانەوەی ئەم پێشنیارە وقبوڵکردنی بەئیزنی الله ئاسانە چونکە ئێمـە بەواجب ی ئەزانین ڕونکردنەوەی هەڵوێست دەربارەی ئەو دووخاڵەی باسمانکرد لەم قۆناغە مەترسیـــدارە بۆهەمـــوو ئەوگروپانەی خۆیان بەموجاهیـدی ڕێگەی الله ئەزانن بەکارێکی گرنگی ئەزانین تاوەک هەموو خەڵک بزانن لەگەڵ چ گروپێکدا هەنگاو ئەنێن ولەژێر ئاڵای کێدا دەجەنگن تاهەمووخەڵک بەرچاو ڕون بن تائەوەی ئەیەوێ تیابچێت لەسەر بەڵگە تابیچێت ئەوەشی ئەیـــەوێ

ئەوان دەجەنگن لەپێناو چەسپاندنی حوکمی الله تعالی

بژێت لەسەر بەڵگە بژێت.

والله أكبر

{ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لا يَعْلَمُونَ }

الاثنين الموافق 26 ربيع الأول 1435 للهجرة

27 كانون أول 2014

کەواتا دەولــە ڕەفزی محکمـەی شەرع ی نەکردۆتەوە بەڵکـو پێی وایە ئەم گروپانە گروپی موسڵمان نیـــن تا جەنـــگی فیتنەیان لەسەر هەڵبگرێت.

٢ - دەولە پێی وایە ئەم گروپانە خۆیان جەنگ لەپێناو دیمووکراسیەت دەکەن و امتناع دەکەن لەحوکمی شەرع بۆیە تا هەڵوێستیان ڕون نەکەنەوە لەبارەی حکم بەغیری ماانرل الله دەولە ناچێتە ژێر دادگای ئەمانەوە چونکە کەسانێ حوکم بەشەرع نەکەن حوکم بردنەوە بۆلایان تحاکم ـە بۆلای طاغوت

٣ - دەولە ئەیەوێ دڵنیابێتەوە لەعەقیدەی ئەم قازی و گروپانە کەداوای محکمەی شەرعی ئەکەن چونکە گەر کەسێ طاغوتانی پێ موسڵمان بێت بەو عەقیدەیەوە حوکم دەکات جاکەسێکیش عەقیدەی وابێت طاغوتان موسڵمانن حوکمی بەتەوحید نەکردووە ئیتر چۆن حوکم بەعەدالەت دەکات.

کەواتــا دەولە نەیگوتوە ئێمە ڕازی نابین بەهاتن بۆ محکمەی شەرعی بەڵکو داوای لەهەموو گروپەکان کردووە کەبێن بۆ محکمەی شەرع ـی دەولە ئەوان ڕەدیان کردەوە داوای محکمەی سەربەخۆیان کرد.

شیخ الإسلام لـە (المجموع 3/279) فـەرموویەت ـی دەولەش ڕایگەیاند کەمحکمەی سەربەخۆ گەر کوفر بەطاغوت بکات و ئامانجی دامەزراندنی پڕۆژەی ئیسلام وحوکمکردن بەشەرع بێت ئێمە ڕازین بۆیە هەڵوێستی خۆتان ڕون بکەنەوە ئەگەر هەڵوێستان ڕونکردەوە ئێمە خۆمان هەموو ڕێگاکانی محکمە دانان ڕێک دەخەین وئامادەی سوڵح ئەبین.

ئیستیشهادییەکان بە سەیارەکانیانەوە ڕۆشتن بۆ ڕزگاری موسڵمانان

به ترس و ئومێدەوە

پەروەردگاریان دەپەرستن

{ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا }

به ترس و به ئومێدەوە پەروەردگاری خۆیان دەپەرستن،

بەڵێ پەرستنی الله بەترسان لەسزای الله و ئومێدبون بەبەخششەكانی الله تعالى.

خەڵكانێ وەک خەواریج ـەكان الله دەپەرستن تەنها ترسیان هەیە له الله وئومێدیان بەلێبوردەی ومیهرەبانی الله نیە بۆیە دەبینیت لەترسی ئەوەی ئیمانیان سەلامەت بێت تەكفیری موسڵمانان دەكەن ناوێرن بەهیچ كەسێک بڵێن موسڵمان لەغەیری خۆیان ئەترسن عەقیدەكەیان لەدەست بەن بەڵام ئەم غلو كردنەیان لەترسان له الله و ئومێدنەبونیان بەڕەحمی الله وای لێیان كرد خۆیان لەكوفرەوە نزیكتر ببنەوە چونكە پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێت : { ومن قال لأخيه يا كافر فقد باء بها أحدهما } . وفي رواية مسلم: { فإن كان كما قال وإلا رجعت عليه } هەركەسێ بەبراموسڵمانەكەی بڵێت ئەی كافر ئەگەر وانەبێت ئەوا بۆخۆی دەگەڕێتەوە.

النووي بەڕەحمەت بێت له شرح صحيح مسلم. ـدەفەرموێت (وقال المازري قوله: وإلا رجعت عليه. يحتمل أن يكون إذا قالها مستحلا فيكفر باستحلاله. : وقيل معناه أن ذلك يؤول به إلى الكفر , يعني أنه يخاف على المكثر من ذلك أن يكون عاقبة شؤمها الكفر والمصير إليه)

المارزی ـدەفەرموێت مانای ئەوەیە كەبۆخۆی دەگەڕێتەوە واتا ئەگەر تەكفیركردنی موسڵمان بەحەڵاڵ بزانێت خۆی كافرئەبێت ئیمام نەوەوی دەفەرموێت وە وتراویشە ئەم تەكفیركردنە ناهەقە خاوەنەكەی

لەعەیب وکەم وکورتی ئەهلی بیدەع ئەوەیە هەندیکیان هەندێکی تریان تەکفیر دەکەن بەڵام لە جوانی ئەهلی علم ئەوەیە بەرامبەرەکەیان بەهەڵە دائەنێن وتەکفیری ناکەن لەسەر ئەوەی پێچەوانەی ئەوە لەبۆچونێکدا

ئەم ئاڵایە بەرز ڕابگرن ئەی سەرخەرانی دەوڵەتی پیرۆزی ئیسلامی

ئەگەیەنێت بەکوفر واتا ئەوکەسەی ڕاهاتوە لەسەر زۆرتەکفیرکردنی موسڵمان عاقیبەتی ئەوە دەبێت لەکۆتایدا خۆی ببێت بەکەسێکی کافر سەرەنجامی ئەو کارە خراپەی. بۆیە ئەبینیت عمومیەکان و نیظامیەکان تەکفیری هەموو موسڵمانان دەکەن جگە لەوەش لەناوخۆیاندا هەرکەسەیان ئەوی تریان تەکفیر دەکات بۆیە دینیان کردۆتە پارچەیەک لەئاگر وخۆیانی پێ دەسوتێنن هەرکەس پێچەوانەی یەک وتەیان بکات تەکفیری دەکەن بەپێچەوانەی ئەهلی سونەت کە ئەگەر کەسێ موەحید بێت بەهۆی بونی بۆچونی جیاوازەوە تەکفیری بەرامبەرەکەیان ناکەن چونکە ئەهلی سونەت بەترس لە الله وئومێد بەلێبوردەیی الله مامەڵە دەکەن چونکە تەنها شیرک وکوفری گەورە لێخۆش بونی بۆنیە ئەگینا غەیری ئەوە تحت مشیئەتی الله یە شیخ الإسلام ابن تیمیة قدس الله روحه دەفەرموێت : "إن من عیوب أهل البدع تکفیر بعضهم بعضا، ومن ممادح أهل العلم أنهم یخطّئون ولا یکفّرون"

— مناهج أهل الحق والاتباع للشیخ السلیمان بن سحمان.

بۆنمونە مووەحیدان لەچەندین بابەت ڕاجیاوازیان لەنێواندا هەیە هەر لەبابەتی حوکمی فەرمانبەرەکانی دەوڵەت و حوکمی مەلای ئەوقاف وچەندان باسی تر کەچی هیچ برایەک لەسەر بۆچونی جیاواز براکەی خۆی تەکفیرناکات بەڵام خەواریجەکان لەسەر بچوکترین ڕاجیاوازی یەکتری تەکفیردەکەن ! بۆنمونە لقێ لەعمومیەکان ئەڵێت خەڵک بەعام موڕتەدە عمومیەکی تر لەولاوە دێت دەڵێت خەڵک بەعام کافری ئەسڵیە ئەوەی بڵێت خەڵک بەعام موڕتەدە خۆی کافرە ! یانی نازانم بۆ دینی الله یان کردۆتە قەڵغانێ بۆ مەرامەکانی خۆیان وبڵاوکردنەوەی ئیلحاد و کوفرەکانیان.

دیسان بەپێچەوانەی موڕجیئەکان وجەهمیەکان هێندە غلویان کردووە لەبەکارهێنانی ڕەحمەت

ولێبوردەی الله تعالى تەنانەت ابليس یش بەئیماندار ئەزانن وەک عەمرو خالد ـی ئیخوانی ئەیگوت ناتوانین بەابلیس بڵێین کافر وە وەک حاجی کاروان ـی یەکگرتوو ئەیگوت ناتوانین بەجولەکە وگاور بڵێین کـافر ! وە وەك سەلولیەکان کە ئەسڵی طغیان وکوفر بە ئیماندار وموسڵمان وەسف دەکەن و دەرچون لەکافران بەنیشانەی دۆزەخ ـی بون ناودەبەن کوفر دەکەن بەئیمان وئیمان یش دەکەن بەکـوفر.

بـۆیە ئەبینیت خەواریج ومورجیئـە خۆیان بەدەستی خۆیان توشی کوفر ئەبـن لەو دوو گروپـەش خراپتر سۆفیـەکانن کەئەڵـێن ئێـمە کەالله ناپەرستین لەترسی دۆزەخ و ئومێدی بەهەشت بەڵکـو لەبەرئەوە ئەیپەرستین خۆشمان ئەوێ ! جا ئـەمانە نکوڵی لەوەدەکەن کەلەالله بترسـن و نکوڵی لەئایەتی موحکمی قورئان دەکەن کە الله دەفەرموێت : { وَاذْكُر رَّبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً } الأعرَاف

بە ترسەوەو بەنهێنی و لەسەرخۆ، هەمیشە گەورەیی خوای پەروەردگارت یاد بکە.

وقال تعالى : { وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا ۚ إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ } الأعرَاف

هەمیشە بەترس و بە ئومێدەوە لەالله داوا بکەن بە ڕاستیی ڕەحمەت و بەزەیی الله لە چاکەکارانەوە نزیکە،

وقال تعالى : { أَتَخْشَوْنَهُمْ ۚ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَوْهُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ } التوبَة

ئایا لەکافران دەترسن، شەڕیان لەگەڵ ناکەن؟ خۆ الله شایستە ترە کە لێی بترسن، ئەگەر باوەڕدارن و، ددان بەوەدا دەنێن کە ئەبێ تەنها لەو بترسن.

وقال تعالى : { فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ } آل عِمرَان

جا ئەگەر باوەڕتان بەهێزە، لەکافران مەترسن ، تەنها لەخۆم بترسن ، ئەگەر بەڕاستی ئیماندارن.

کەواتـا ترسان لەالله مەرجی ئیمانـە کەسێ نکوڵی بکات لەوەی لەالله ناترسێ ئیماندارنیە.

زۆر بپاڕێنەوە لە پەروەردگارتان

حوکمەکان ی ئاو

1448 ک

بەگشتی ئاو دووجۆرە :

١ - ئاوی پاک

کەبریتیە لەو ئاوەی لەسەر ئەصڵی خۆی ماوەتەوە وەک ئاوی ڕووبار ودەریاکان ولافاوەکان وکانیاو وئاوی بیرەکان بەڵگەش وتەی الله تعالی ـە : { وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ } واتا : ئاوی لە ئاسمانەوە بۆ ناردن تا پاک و خاوێنتان بکاتەوە.

وەفەرموودەی پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم دەربارەی دەریا کەفەرمووی : « هو الطهور ماؤه الحل ميته » [اخرجه ابو داود والنسائی بسند صحيح] واتا : ئاوەکەی پاکە مرداربوەکەشی حەڵاڵە.

٢ - ئاوی پیس

بریتیە لەو ئاوەی کەپیس ـی بەسەردا هاتوە تام و بۆن یا ڕەنگی گۆڕی بێت .

پاشان ئاو ئەگەر لەگەڵ شتی تر تێکەڵ بێت لەدووحاڵەت بەدەرنیە :

١ - کەتێکەڵ بێت بەمادەیەکی پاک وەک صابوون یان چا یان جگە لەوانەش ئەمەش دوو حاڵەت ـی هەیە :

أ / مادەکە زاڵ بێت بەسەرئاوەکەدا بەجۆرێک ناوی ئاوەکە بگۆڕێت لەئاو لایبات بیکات بە چا یان بەشەربەت یان بەشتێکی تر یان بەڕەهایی لەناوی ئاو لابچێت تەنها بەناوی مادە زیاد بۆکراوەکانی ناوبنرێت وەک ئەوەی ناوبنرێت بەئاوی گوڵ یان ئاوی سیدر لەم باردۆخەدا پاکردنەوە پێی دروست نیە چونکە چیتر پێی ناوترێت ئاو

ب / ناوەکەی نەگۆڕێت گەرچی هەنێک لەوەسفەکانی کەمێک بگۆڕێت ئەوا پاکردنەوە پێی دروستە بەڵگەش وتەی الله تعالی ـە { فلم تجدوا ماء فتيمموا } وشەی ماء بەنکرە لەسیاق ـی نەفی ـدا هاتوە بۆیە هەموو ئاوێک ئەگرێتەوە.

٢ - ئەگەر پیس ـی تێکەڵ ببێت لەگەڵ ئاو ئەمەش دووحاڵەتی هەیە :

① یەکێک لەوەسفەکانی بگۆڕێت تام ڕەنگ بۆن ئەوکاتەبەپیس دائەنرێت بەئیجماع

② هیچ شتێک لەوەسفەکانی نەگۆڕێت ئەوا بەپاکی ئەمێنێتەوە لەسەر وتەی ڕاست.

ئابڕووبردنی حەمدانیە

گێژ و نەفامەکان

مورجیئە پیسەکانی سەردەم ومەدخەلیە ڤێرژن نوێیەکان حەمدانیەکی جاهیل استدلال بەم وتەیەی ابن سحمان دەکات دەڵێت ابن سحمان حوکم گێڕانەوە بۆلای طاغوت بەبێ اعتقاد بەکوفری گەورە نازانێ من تەنها وتەکەی ابن سحمان دەکەم بەکوردی ئایا ابن سحمان وادەڵێت ؟؟؟

شێخ لەکتابی کشف غیاهب الظلام دەفەرموێت :
لكن ينبغي أن يعلم أن من تحاكم إلى الطواغيت أو حكم بغير ما أنزل الله، واعتقد أن حكمهم أكمل وأحسن من حكم الله ورسوله، فهذا ملحق الكفر

الاعتقادي المخرج عن الملة كما هو مذكور في نواقض الإسلام العشرة،

بەڵام پێویستە ئەوە بزانرێت کەهەرکـەسێ حوکم بگێڕێتەوە بۆلای طاغوتەکان یان حوکم بکات بەجگە لەشـەرعی الله باوەڕی وابێت حوکمی طاغوت کامڵتر وباشترە لەحوکمـی الله وڕسولەکەی ئەوا ئەم کوفرە دەگات بەکـوفری بیروباوەڕی دەرخەر لەئیسلام هەروەک چۆن لەهەڵوەشێنەوەی چوارەم ـدا باسکراوە.

وأما من لم يعتقد ذلك لكن تحاكم إلى الطاغوت وهو يعتقد أن حكمه باطل فهذا من الكفر العملي.
بـەڵام ئەگەر ئەو بیروباوەڕەی نەبێت حوکم بگـێڕێتەوە بۆلای طاغوت وا باوەڕی وابێت حوکمی طاغوت باطـڵە ئەمە کـوفری کردارییە.

وتەکەی شێخ تەواو

ئـایا شێخ فەرموی کوفری کردارییە ولەئیسلام دەریناکات ؟ ئایا شێخ فەرموی تەنها لەحاڵەتی اعتقادی کافر دەبێت ؟؟ شێخ هەردووحاڵەتەکەی بەکوفر ناوبرد کوفری اعتقادی وکوفری کرداری لەهیچ حاڵەتێکیدا نەیفەرموو بچوکە بەڵام حەمدانیە مەدخەلیەکان چونکە عـمل لەئیمان دانانێن باوەڕیان وایە کەس بەکردنی عـملی کووفری کافرنابێت هەربۆیەش کرداری کوفری بەکوفری بچوك ناودەبەن بەڵام هەرشێخ سولەیمان ابن سحمان لەهەمان کتێبدا لەڕەی حەمدانیەکان ومەدخەلیەکان عەقیدەی ئەهلی سونەت باس دەکات.

ودەفەرموێت : وأما النوع الثاني فهو كفر عمل، وهو نوعان أياً كان: مخرج من الملة وغير مخرج منها.
جۆری دووەم لەکوفر کـوفری کردارییە کەئەمەش دووجۆرە جۆرێکیـان خاوەنەکەی لەئیسلام دەردەکـات (وەك سوجدە بردن بۆبتێك وسوکایەتی بەقورئان و دانانی تشریع وياسا بۆخەڵکی وحوکم گێڕانەوە بۆلای طاغوت).

جۆرێکی تریان خاوەنەکەی لەئیسلام دەرناکات (وەك سوێندخواردن بەجگە لەالله وحکـم بغير ماانزل الله لەیەك حاڵەتدا بەبێ تشریع وتبديل و نەکردنی نوێژێك تالەکاتەکەی خۆی دەردەچێت).

وە شێخ سلیمان ابن سحمان خۆی باسی کافربوونی هەردووحاڵەتەکەی کردوە دەفەرموێ : فإذا كان هذا الخليفة الراشد، قد قتل هذا الرجل، بمجرد طلبه التحاكم إلى الطاغوت، فمن هذا عادته التي هو عليها، ولا يرضى لنفسه وأمثاله سواها، أحق وأولى أن يقتل، لردته عن الإسلام،
جائەگەر ئیمامی عومەر خەلیفەی ڕاشد ئەو پیاوەی کوشت تـــەنها لەبەرنداواکردنی حوکمگێڕانەوە بۆلای طاغوت ئەی چجای کەسێ حوکم گێڕانەوە بۆلای طاغوت نەریتی بێت ولەسەری بێت و بۆنەفسی خۆی وجگەلەخۆی ڕازی نەبێت ئیلا بەحوکمی طاغوت نەبێت ئەمە لەپێشترە بۆکوشتن بەهۆی هەڵگەڕانەوەی لەئیسلام.

سەرنج بەن یەکەمجار بەبێ اعتقاد ئایەتەکەی دابەزاندە سەرئەوکەسەی کەتەنها داوای حوکم بردنەوە بۆمەحکمەی طاغوت بەبێ باسکـردنی هیچ مەرجێکی

عەقیدەی تەکفیری کرد وئایەتەکەی بەسەریدا جێ بەجێ کرد.

٢ - وە ئەوانەشی بەاعتقادەوە ڕازین بەحوکمی طاغوت لەپێشترن بۆمورتەدبونەوە واتا جۆری یەکەم مورتەدن کەتەنها بەکردار حوکم دەگێڕنەوە بۆطاغوت بەڵام جۆری دووەم کەاعتقادیە بۆمورتەدبونەوە لەپێشترە.

وەک ئەوە وایــە بڵێت کەســێ جوێن بەپێــغەمبەر

لەحەمدانیەکان دەپرسم ئەوە ئێمە وتەی صڕیحی شێخ مان لایە فەرمون یەك وتە بهێنن شێخ بەصەڕیح ی بـڵێت هەرکەسێ بەبێ اعتقادە حوکم بگێڕێتەوە بۆلای طاغوت ئەوا کوفری بچوکی کردوە وکافرنابێت گریمان شێخ ئاواش بڵێت ئەوا ئێمە دەستبەرداری وتەی الله نابین بۆ وتەی هیچ کەسێ.

بـەڵێ تحـاکم بۆ لای طاغــوت بەبێ اعتقــاد کفری کرداریە بەپێی وتەی الله تعالی و بەتەفسیری ڕاڤەکارانی قورئان، ئیمامی ابن کثیر رحمه الله لەباسی ئەوانــەی کەحوکــمیان گێڕایـــەوە بۆلای طــــاغوت

مەنهەجێکە لە خزمەتی دەسەڵاتداران

بدات مورتەدە دەکوژرێ بەڵام ئەی چجای کەسێ جوێندان بەپێغەمبەر بەحەڵاڵ بزانێت وباوەڕی وابێت شتێکی باشە و هەرکەس جوێن بەپێغەمبەر ﷺ نەدات دەیکوژێت ئەوا ئەم جۆرەیان لەپێشترە بۆمورتەدبـونەوەی لەئیســلام وکوشـــتنی ئێســتا

لەتەفسیری ئەم ئـایەتەدا دەفەرموێت : { ثم جاؤوك يحلفون بالله إن أردنا إلا إحسانا وتوفيقا }

أي : يعتذرون إليك ويحلفون : ما أردنا بذهابنا إلى غيرك ، وتحاكمنا إلى عداك إلا الإحسان والتوفيق ، أي : المداراة والمصانعة ، لا اعتقادا منا صحة تلك الحكومة.

واتــای ئەی محمد ﷺ داوای ئەوەی حوکمیان گێڕایەوە بۆلای طــاغوت دێن بۆلات بیانوو ئەهێننەوە وە سوێند ئەخۆن ئەڵێــن ئێمە بەڕۆشتنمان وحوکم گێڕاوەمان بۆلای جگە لەتۆ مەبــەستمان ڕێکەوتن وچاککردنی کێشەکانی نێوانمان بوە (إبن كثـير رحمه الله دەفەرموێ واتــا) مەبەستمان ڕێکەوتن ویەکتر ڕازیکردن بوە بــاوەڕمان بەوەنەبوە کەحوکمی جگەلەتۆباشتربێت.

ئــائەمە بەس بۆ دەمکوت کردنی حمدانیەکان کەالله تەکفیریان دەکات بەهۆی حوکمگێڕانەوە بۆلای طاغوت ئەگەرچی باوەڕیان بەحوکمی طاغوت یش نەبــوە لەدڵــەوە بەڵام خودی کــارەکە نەفی ئیمان بەالله دەکات جاکەسێك ئیمانی بەالله نەبێت ئەوا ئیمانی بەطاغوت هێناوە.

١ - الشيخ سليمان بن عبدالله آل شيخ لەشەرح ــی کتاب التوحيد (تيسير العزيز الحميد) باب قوله تعالى :﴿ ألم تر إلى الذين يزعمون ...﴾ لەشیکردنەوەی ئەوئایەتە ئەفەرموێت : وفي الأية دليل على أن ترك التحاكم إلى الطاغوت الذي هو ما سوى الكتاب والسنة من الفرائض , وأن المتحاكم إليه غير مؤمن بل ولا مسلم.

(ئایەتەکە بەڵگەیە لەسەر فەرزبونی وازهێنان لەحوکمبردنەوە بۆطاغوت کەطاغوت هەرشتێکە لەغیری کتاب وسونەت وە ئەوکەسەشی حوکمی بۆدەباتەوە باوەڕدارنیە بەڵکو موسڵمانیش نیە).

سەرنج بەن تەنها بەحوکم بردنەوە بۆلای طاغوت فەرمووی موسڵمان نیە.

٢ - شێخ محمد جمال الدين القاسمي لەتفسیرەکەیدا (محاسن التاويل) دەڵێت قال الله تعالى : { ألم تر إلى الذين يزعمون .. } {وقد أمروا أن يكفروا به }
الله تعالى حوکم بردنەوە بۆ لای طاغوتی بەئیمانهێنانی بەطاغوت داناوە وەگومانی تێدانیە ئیمان بون بەطاغوت کوفرە بەالله هەروەک چۆن بێ باوەڕبون بەطاغوت ئیمانە بەالله تعالى.

٣ - شێخ الاسلام ابن تيميه زۆر زۆر جوانتر ڕونی دەکاتەوە دەفەرموێت : فإذا كان النفاق يثبت ويزول الإيمان بمجرد الإعراض عن حكم الرسول وإرادة التحاكم إلى غيره , مع أن هذا ترك محض , وقد يكون سببه قوة الشهوة , فكيف بالنقص والسب ونحوه ؟ ! [صارم المسلول]
جاکە نیفاق بچەسپێت و ئیمان لابچێت تــــەنها لەبەر پشت هەڵکردن لەحوکمی پێغەمبەر و ویستنی حوکم گێڕانەوە بۆجگە لەپێغەمبەر ﷺ لەکاتێکدا ئەمە تەنها وازهێنانە وە پاڵنەرەکەی هێزی شەهوەتە ئەی چجای بەکەمی دابنێت و جنێوی پێ بدات وهاوشێوەی ئەمانە.

لێرەدا هەردووحاڵەتەکەی بۆمان باسکرد شێخ کەحوکم گێڕانەوە لەبەر شەهوەت نەفی ئیمان دەکات ئەی چ بگات بەوەی حوکمی ئیسلام بەکەم بزانێت ئەمە لەپێشتر وئەولاترە بۆئەوەی ئیمانی نەفی بکرێت.

٤ - ڕازی لەتەفسیری ئەو ئایەتەدا دەفەرموێت رحمه الله القاضي لەتەفسیری ئەم ئایەتەدا کە الله دەفەرموێت : { يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُواْ إِلَى الطاغوت وَقَدْ أُمِرُواْ أَن يَكْفُرُواْ بِهِ }

فجعل التحاكم إلى الطاغوت يكون ايمانا به ، ولا شك أن الايمان بالطاغوت كفر بالله.

الله تعالى حوکم بردنەوەی بۆلای طاغوت بەئیمان هێنان بەطاغوت دادەنێت گومانی تێدانیە ئیمان هێنان بەطاغوت کوفرە بە الله.

بۆیە ئێمـە لەبەر وتەی هیچ کەسێ دەست بەرداری وتەی الله وڕسولەکەی نابین ﷺ مەنهەجمان قورئان وسونەتە لەگەڵ ئیجماع ی زانایانی سەلەف لەوە دەربچێت هیچ وتەیەک نابێت بەدین بۆئێمە.

بەناو شێخ ی حەمدانیەکانی کوردستان لەگەڵ مەلایەکی گومڕا

وەڵامی گومان حەمدانیەکان ومەدخەلیەکان

دەڵێن نەجاشی حوکم ی نەکرد بەیاساکانی ئیسلام وتەکفیریش نەکرا!

نەجاشی بریتیە لەپاشای حەبەشە کاتێ موسڵمانان لەمەککە ئەچەوسێنرانەوە لەلایەن قورەیش پێغەمبەر ﷺ داوای لە موسڵمانان کرد کەکۆچ بکەن بۆ حەبەشە وفەرمووی « فإنَّ بها ملكاً لا يظلم عنده أحد » پاشایەکی لێیە هیچ کەسێ لەژێر دەسەڵاتی ئەودا ستەمی لێ ناکرێت. [السيرة النبوية لابن هشام :1/397]

کاتێ موسڵمانان کۆچیان کرد بۆ حەبەشە نەجاشی وەڵامی نامەکەی پێغەمبەری یایەوە وتێدا موسڵمان بونی خۆی ڕاگەیاند.

کتێبەکەی پەروەردگارتان بخوێننەوە و لێی ورد ببنەوە

(بسم الله الرحمن الرحيم، إلى محمد رسول الله من النجاشي الأصحم بن أبجر، سلام عليك يا نبي الله من الله ورحمة الله وبركاته لا إله إلا هو الذي هداني إلى الإسلام..)

[الدلائل للبيهقى باب ما جاء في كتاب النبي ﷺ إلى النجاشي،]

وە نەجاشی موسڵمانانی پاراست لەقوڕەیش.

ئێستا بابزانین ئایا نەجاشی حوکم ی بەچی دەکرد ؟

سەرەتا دەبێت ئەوە بزانین حوکمکردن بەئیسلام دووبەشە :

١ - حوکم کردن بەتەوحید و وازهێنان لەشیرک ودین ی کوفری ئەمە عوزری تێدانیە کەسێ واز لەشیرک ودینی کوفر نەهێنێت کافرە نەعوزری بۆهەیە بەجەهل نەعوزری بۆهەیە بەتەفسیری هەڵە وە هەرکەسێ الله بەتاک ڕانەگرێت و دەست بەرداری شیرکی بت پەرستی و گۆڕپەرستی وعەلمانیەت وديموكراسيەت نەبێت ئەوا موسڵمان نیە چونکە بابەتی تەوحید بەفیطرەت و ئەقڵ درکی پێدەکرێت پێش هاتنی شەریعەت بەڵام ئایا نەجاشی دەست بەرداری دین ی نەصرانیەت بوو و شوێن تەوحیدی الله کەوت و خۆی بەریکرد لەخۆدانە پاڵ دینی نەصرانیەت و دینی کوفری ؟ بێگوومان بەڵێ وەک لەدرێژەی نامەکەیدا هاتوە تەبەڕا دەکات لەکوفری نەصرانیەکان بەڵام ئایا حوکامەکانی ئامڕۆ خۆیان بەریکردووە لەدینی دیموکراسیەت وعەلمانیەت ؟ وەڵامەکە بۆئێوە بەجێ دێڵم.

٢ - حوکم کردن بەیاساکانی ئیسلام وەک میراث و سزای دز و سزای ئارەق خۆر ..هتد بەئیجماعی زانایان یاساکانی ئیسلام دوای گەشتنیان بەخەڵک ئینجا واجبە کاری پێ بکەی وپێوەی پابەندبێت چونکە یاساکانی ئیسلام بەفیطرەت وئەقڵ نازانرێت بەڵکو بەهاتن وگەیشتنی دەقە شەرعیەکان درکی پێ دەکرێت.

جــا کەسێک پابەندی یاسایەکی ئیسلام نەبێت دوای ئەوەی پێت گەشت ئەوکاتە کافریت بۆیە زانایان تێکڕا فەرموویانە کەسێ نەزانێت ئارەق حەرامە ئەوکەسە تازە بوبێت بەموسڵمان یان لەشوێنێکی دووره دەست بژێت ئەوا کافرنیە تا حوکمەکەی الله ی پێدەگات ئیمام ی محمد بن المروزی لە 294 هجری وەفاتی کردووە لەکتاب ی التعظیم قدر الصلاة دەفەرموێت : لأَنَّ أَصْحَابَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَدْ أَقَرُّوا بِاللَّهِ أَوَّلَ مَا بَعَثَ اللَّهُ رَسُولَهُ ﷺ إِلَيْهِمْ وَلَمْ يَعْلَمُوا الْفَرَائِضَ الَّتِي افْتُرِضَتْ عَلَيْهِمْ بَعْدَ ذَلِكَ، فَلَمْ يَكُنْ جَهْلُهُمْ بِذَلِكَ كُفْرًا،

هاوەڵانی پێغەمبەر ﷺ ئیقرارِیان کرد بەالله تعالى لەسەرەتای هاتنی پێغەمبەر ﷺ بۆلایان وە هیچیان لەبارەی فەرزەکانەوە نەدەزانی کەدواتر فەرزکرا لەسەریان بۆیە ئەو نەزان بونەی سەرەتایان کوفرنیــە.

ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْفَرَائِضَ فَكَانَ إِقْرَارُهُمْ بِهَا وَالْقِيَامُ بِهَا إِيمَانًا، وَإِنَّمَا يَكْفُرُ مَنْ جَحَدَهَا لِتَكْذِيبِهِ خَبَرَ اللَّهِ.

پاشان الله تعالى فەرزەکان ی دابەزاند دانپێدانان بەو فەرزانە وکارپێکردنیان ئیــمانە وە ئەوکەسە کافردەبێت کەنکۆڵی لێ بکات چونکە هەواڵی الله ی بەدرۆخستۆتەوە.

وَلَوْ لَمْ يَأْتِ خَبَرٌ مِنَ اللَّهِ مَا كَانَ بِجَهْلِهَا كَافِرًا، وَبَعْدَ مَجِيءِ الْخَبَرِ مَنْ لَمْ يَسْمَعْ بِالْخَبَرِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ لَمْ يَكُنْ بِجَهْلِهَا كَافِرًا، وَالْجَهْلُ بِاللَّهِ فِي كُلِّ حَالٍ كُفْرٌ قَبْلَ الْخَبَرِ وَبَعْدَ الْخَبَرِ.

خۆئەگەر لەلایەن الله تعالى ـوە هــەواڵ نەهاتبایە لەسەر ئەو فەرزانە بەنەزان بونیان نەدەبون بەکافر وە لەپاش هاتنی هەواڵ لەلایەن الله تعالى ـوە ئەو هەواڵە نەگەشتبێت بەهەرموسڵمانێ ئەوموسڵمان نابێت بەکافر بەهۆی نەزان بونی بــەڵام نــەزان بون بە الله (بەتەوحیــد) لەهەموو حاڵەتێکدا لەپێش هاتنی هەواڵ لەلایەن الله و دوای هاتنی هەواڵ هەر بــێ باوەڕییە.

کەواتــا جیاوازی هەیە لەنێوان جەهل بەتەوحید لەگەڵ جەهل بە شەعائیری ئیسلام جەهل بەتەوحید لەهەموو حاڵەتێ کافربونە بەڵام جەهل بەشرائع کاتێ کەسەکە کافرە کەیاساکەی پێ بگات و پابەندی نەبێت.

ئیمام ی ابن حزم رحمە الله لە المحلی دەفەرموێت : لا خلاف في أن إمرؤ أسلم ولم يعلم شرائع الإسلام ، فاعتقد أن الخمر حلال ، وأن ليس على الإنسان صلاة ، وهو لم يَبلُغهُ حكم الله تعالى لم يكن كافراً بلا خلافٍ يُعتدُّ به ، حتى إذا قامت عليه الحُجَّة فتمادى ، حينئذٍ بإجماع الأُمَّة فهو كافر.

ڕاجیاوازی تێدانیە کەکەسێ ببێت بەموسڵمان وە یاساکانی ئیسلام نەزانێت بڕوای وابێت ئارەق حەڵاڵە وە نوێژ لەسەر مرۆڤ واجب نیە وە حوکمی الله ی پێ نەگەیشتوە لەسەر حەرامی ئارەق و واجب بونی نوێژ ئەم کەسە کافرنیە بەبێ هیچ ڕاجیاوازیەکــ تا ئیقامە حوجە دەکرێت گەر دوای ئیقامە حوجە ملکەچ ی حوکمی الله نەبێت بەئیجماعی ئومەت کافرە.

شیخ الإسلام ابن تيمية رحمە الله دەفەرموێت لەبارەی سەردەمێ زانست تێدا ون دەبێت وکەم دەبێت : فَلَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا يَبْعَثُ اللَّهُ بِهِ رَسُولَهُ ، وَلَا يَكُونُ

هُنَاكَ مَنْ يُبَلِّغُهُ ذَلِكَ ، وَمِثْلُ هَذَا لَا يَكْفُرُ؛ وَلِهَذَا اتَّفَقَ الْأَئِمَّةُ عَلَى أَنَّ مَنْ نَشَأَ بِبَادِيَةٍ بَعِيدَةٍ عَنْ أَهْلِ الْعِلْمِ وَالْإِيمَانِ ، وَكَانَ حَدِيثَ الْعَهْدِ بِالْإِسْلَامِ ، فَأَنْكَرَ شَيْئًا مِنْ هَذِهِ الْأَحْكَامِ الظَّاهِرَةِ الْمُتَوَاتِرَةِ : فَإِنَّهُ لَا يُحْكَمُ بِكُفْرِهِ حَتَّى يَعْرِفَ مَا جَاءَ بِهِ الرَّسُولُ" .

زۆرێـك لەوشتانە نازانێت کەالله پێغەمبەری پێ ڕەوانەکردوە ﷺ وەکەسیش نیە حوکم ـی الله پێ بگەیەنێت هاوشێوەی ئەم کەسە کافرنابێت هەربۆیە پێشەوایان تێکڕا یەکدەنگن کەهەرکەسێ لەدەشتایەکی دوورە دەست بژێت دووربێت لەئەهلی لەزانست وئیمان وە کەسێکی تازە موسڵمان بوو نکۆڵی شتێک لەیاسائاشکرا متواترەکانی ئیسلام بکات ئەوا حوکم بەکافربونی نادرێت تا ئەوەی الله ناردوویەتی پێی دەگەیەنرێت وفێر دەکرێت. [مجموع الفتاوی (11/407)]

تائێرە تێگەشـتن تەکلیف لەسەر بەندەیەکی دووردەست نیە کەحوکمێکی الله ـی پێ نەگەشت بێت لەبابەتە فەرعیەکان ـی دین.

ئێستا پێویستە بزانین ئایا نەجاشـی هەموو دینی پێ گەشتبوو؟

١ - نەجاشـی پێش ئەوەی شەرع ـی الله کامڵ بێت وەفاتی کرد وە پێش دابەزینی ئەم ئایەتانە وەفاتی کـرد کەچەندین حوکم ـی تێدایە { حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلاَّ مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَن تَسْتَقْسِمُواْ بِالأَزْلاَمِ ذَلِكُمْ فِسْقٌ الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِن دِينِكُمْ فَلاَ تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الإِسْلاَمَ دِيناً فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِّإِثْمٍ فَإِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ - [المائدة : 3]

ئەم ئایەتە لەحەج ـی ماڵئاوای دابەزی لەساڵی 10 ـی کۆچی وەلەسەر وتەی بەشێ لەمێژوونوسان نەجاشی بەماوەیەکی زۆر لەپێش فەتح ـی مەککە وەفاتی کردووە کەفەتح ـی مەکە لەساڵی 8 ـی کۆچی کرا واتـا نەجاشـی مردبوو دووساڵ وەحی دادەبەزی وشەرع کامل نەبـوو.

٢ - نەجاشـی تائەووکاتەی لەژیان بوو هەموو یاسا دابەزێنراوەکانی ئیسلامی پێ نەگەشتبوو تەنانەت ئاشکراترین یاسای ئیسلام قەدەغەکردنی قسەیە لەناو نوێژ نەگەشتبوو بەموسڵمانانی حەبەشە.

ابن مسعود ـدەفەرموێت كُنَّا نُسَلِّمُ علَى رَسولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ وهو في الصَّلَاةِ، فَيَرُدُّ عَلَيْنَا، فَلَمَّا رَجَعْنَا مِن عِندِ النَّجَاشِيِّ، سَلَّمْنَا عليه فَلَمْ يَرُدَّ عَلَيْنَا، فَقُلْنَا: يا رَسولَ اللهِ، كُنَّا نُسَلِّمُ عَلَيْكَ في الصَّلَاةِ فَتَرُدُّ عَلَيْنَا، فَقالَ: إنَّ في الصَّلَاةِ شُغْلاً. [البخاری1119]

ئێمە سەلامان لەپێغەمبەر ﷺ دەکرد لەناو نوێژدا ئەویش وەڵامی ئەیاینەوە بـەڵام کاتێ لەلای نەجاشی گەڕاینەوە بۆلای پێغەمبەر ﷺ سەلامـان لێ دەکرد لەناو نوێژدا وەڵامی نەئەیاینەوە وتمان ئەی پێغەمبەر ﷺ پێشتر سەلاممان دەکرد وەڵامـت ئەیاینەوە لەوەڵامدا فەرمووی نوێژخوێن ئەبێت سەرقاڵی نوێژەکەی بێت.

کەواتــا دیارترین وئاشکراترین یاسای نوێژ نەگەشتبوو بەنەجاشی وموسڵمانانی حەبەشە ئەمەش مانای ئەوەیە زۆربەی یاساکانی ئیسلام نەگەشتوە بەنەجاشی.

وە عطاء وقتادة فەرموویانە (أن النجاشي كان يصلي إلى بيت المقدس إلى أن مات)
نەجاشی ڕووی لە بيت المقدس دەکرد بۆنوێژ تامرد (واتا گۆڕینی یاسای قیبلەی پێ نەگەشتبوو [شرح عمدة الفقه (4/ 548)]
ابن تيميه دەفەرمـــــووێت لەمنـــــهاج السنة النبوية (5/111) :
فالنجاشي وأمثاله سعداء في الجنة.. بل كانوا يحكمون بالأحكام التي يمكنهم الحكم به"
نەجاشی و هاوشێوەکانی بەختەوەرن لەبەهەشت ... بەڵکو حوکــمیان بەو یاسایانــەی ئیـــسلام کردوە کەتوانیویانە حوکمی پێ بکەن (واتــا ئەو یاسایانەی لەئیسلام پێیان گەیشتوە و دەسەڵاتی جێ بەجێکردنیان بوە جێ بەجێیان کردوە و وازیان لێ نەهێناوە ئەمـا توانای هیجرەتی نەبوە و یان هەندێ یاسای ئیسلامی پێ نەگەیشتوە لۆمە ناکرێت).

دواتر فەرموون بەسەنەدی صحیح بۆمان بسەلمێنن نەجاشـی حوکم بەغیری ماانزل الله کردبێت پاشـان من بەمەدخەلیەکان وحەمدانیەکان دەڵێم ئایا حوکـامی ئەمڕۆ دینیان پێ نەگەیشتوە؟ ئایا بانگەوازی موەحیدانیان پێ نەگەیـــشتوە؟ ئایا حوکامـــی ئەمڕۆ لـــەســـەرچی مـــوەحـــیدان دەگـــــــرن ؟ ئایـــــا حوکامی ئەمـــڕۆ قورئان وســـونـــەت بــــەتـــەفسیری کوردی وعەرەبی و هەموو زمانێک لەبـــەر دەستیان نیە؟ ئـــایا هیچ یــــاســـــایەکی ئیـــســلام ماوە نەگەشتبێت بـەم

خۆشەویستانی مەلیکەکان

وڵاتانە؟ بێـــــگومان ئیسلام بەکامڵ ـی گەشتوە بەم وڵاتانە وبەهەموو زمانێ تەفسیرکراوە و بەڵکو بەدەنگیش بەگوێی هەموو خەڵکی ـدراوە دواتـر بەعەقیدەی حمدانیەکان ومەدخەلیەکان حکم نەکردن بما انزل الله کوفری بچوکــە واتا ئێـــوە نەجاشـــی

بەکوفری بچوک تۆمەتبار دەکەن لەکاتێکدا ئەو عوزری هەبوە کەیاساکانی ئیسلام ی پێ نەگەشتوە هەر پێی ناوترێ کەوا کەوتۆتە کوفرەوە بەڵکو ئەوە دەڵێین کەپێغەمبەر ﷺ فەرمووی : « إن أخاً لكم صالحاً من أهل الحبشة مات » [أخرجه البخاري في صحيحه].
برایە چاکەکارتان لەحەبەشە وەفات ی کرد وە پێغەمبەر ﷺ کەزانی نەجاشی مردووە نوێژی لەسەرکرد.

ابن العربي فەرموویەتی : "لأن الرسول ﷺ عَلِمَ أن النجاشي ومَن معه من الصحابة ليس عندهم في الصلاة على الميت أثر ، وعَلِم أنهم سَيَدفِنون النجاشي بغير صلاة ، فبادَرَ إلى الصلاة "
پێغەمبەر ﷺ دەیزانی نەجاشی و ئەوهاوەڵانەی لەگەڵیدان زانستیان پێ نیەلەبارەی نوێژکردن لەسەر مردووە وە دەیزانی ئەوان نەجاشی لەگۆڕ دەنێن بێ ئەوەی نوێژی لەسەربکەن بۆی خێرا خۆی نوێژی مردووی کرد لەسەر نەجاشی (بەغائب ی).

کەواتا جیاوازیەکە زۆر زۆر ڕون وئاشکرایە.

زانایان لەبارەی کوفری حاکم بغیر مانزل الله فەرموویانە کەحاکم کاتێ بەجێ بەجێ نەکردنی ئەوحوکمە کافردەبێت کەحوکمەکەی الله ی لەوبابەتەدا پێ گەیشتبێت واتا تازە موسڵمان نەبێت و کەسێک نەبێت دوورە دەستبێت لەئەهلی زانست ویاساکانی ئیسلامی پێ نەگەیشتبێت.

ئیمام ی السدی فەرمویەتی (ومن لم يحكم بما أنزل الله فأولئك هم الكافرون يقول ومن لم يحكم بما أنزلت فتركه عمدا أو جار وهو يعلم فهو من الكافرين).

ئەوەی خوکم نەکات بەوەی الله دایبەزاندووە ئائەوانە کافرن واتا الله دەفەرموێت ئەوی حوکم نەکات بەوەی دامبەزاندوە بەئەنقەست وازی لێ بێنێت یان ستەم بکات لەحوکم ی الله وە حوکمەکەی الله بزانێ ئەوە لەکافرانە. [تەفسیری ابن کثیر ج: 2 ص: 61]

ئیمام ی ابن قیم دەفەرمووێت (ومنهم من تأولها على الحكم بمخالفة النص تعمدا من غير جهل به ولا خطأ في التأويل حكاه البغوي عن العلماء عموما)

لەزانایان تەفسیری ئەو ئایەتەیان بەوشێوەیە کردووە کەئایەتی ومن لم يحكم بما انزل الله فاولئک هم الكافرون ئەوکەسە دەگرێتەوە کە پێچەوانەی دەقێک حوکم بکات بەئەنقەست بەبێ ئەوەی نەزان بێت بەو حوکمە وە بەبێ ئەوەی بەهەڵە حوکمەکەی تەفسیرکردبێت ئەمەش ئیمام ی بەغەوی لەتێکڕای زانایان گێڕاویەتیەوە. [مدارج السالكين ج: 1 ص: 336]

کەواتا نەجاشی یاساکانی پێ نەگەیشتوە زانستی پێ نەگەیشتوە لەسەریاساکان و چۆنیەتی جێ بەجێکردنیان بەڵام ئایا حوکامی ئەمڕۆ تازە موسڵمان بون یان لەدەشتای دوورە دەست دەژین ؟؟ تا لەگەڵ نەجاشی بەراورد بکرێن ؟؟

نەهیکردن لە پرسیارکردنی لە شتانێ کە سـودی نیە بـۆ قیامەتت

الله تعالى دەفەرمووێـت : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ إِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ تُبْدَ لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴾ [المائدة: 101، 102].

ئەی ئەو کەسانەی باوەڕتان هێناوە لەو شتانە لەپەیامبەر -صلى الله عليه وسلم- مەپرسن کە ئەگەر بۆتان ڕوون بکرێتەوە غەمبارو ناڕەحەت دەبن ئەگەریش پرسیارەکە هەڵگرن بۆ ئەوکاتەی قورئان بێتە خوارەوە ئەوسا وەڵامەکەتان بۆ شیی بکرێتەوە، لەوانەیە تووشی ناڕەحەتی ببن،

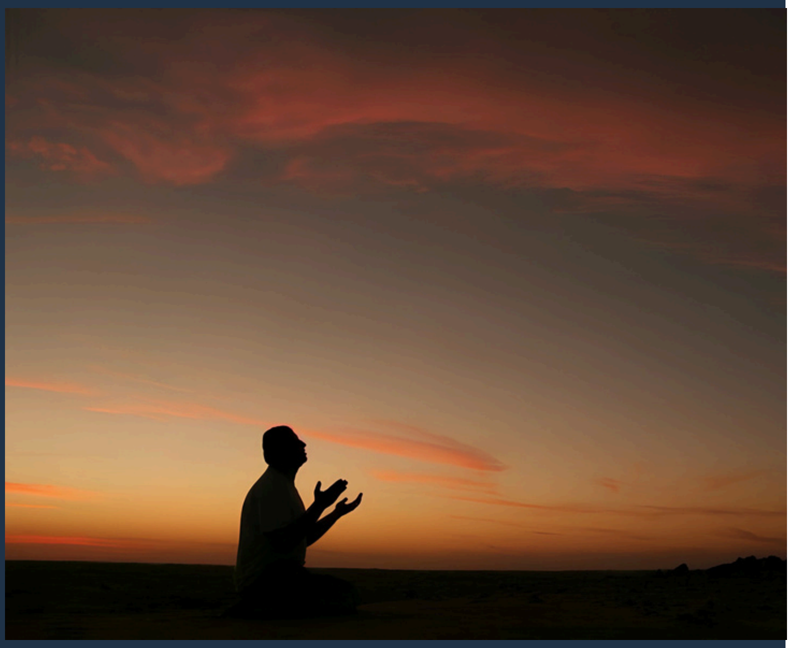

کەوابوو لەو جۆرە شتانە پرسیار مەکەن، نەوەک لەسەرتان توند بکرێتەوە،

لە فەرمووودەیەکی (متفق علیه) دا هاتووە کە: گەورەترین گوناهی موسڵمان لەوەوە پەیدا دەبێت لەشتێک بپرسێت و حەرام نەکرابێت، کەچی بەبۆنەی پرسیارەکەی ئەوەوە حەرام بکرێت الله تعالی لەوپرسیارانەی پێشوترتان لێتان خۆش بوە الله تعالی ـش بۆ خۆی هەمیشە لێبوردەیە، زۆریش لەسەرخۆو هێمن و پەلە نەکەرە لەسزاو تۆڵەدا.

ابن عـــبـــاس دەفـــەرمووێ خەڵـکـانێ پرسیاری گاڵتەجاڕیان لەپێغەمـــبەر ﷺ دەکـــرد کەسێ ئەهاو ئەیگوت باوکی من کێیە یەکێکی تر ئەهاوئەیگوت وشترەکەم ون بوە لەکوێیـــە بۆیە ئەم ئایەتە دابەزی.

• ئیمام ـی الترمذي لەعليٍّ رضي الله عنه قال: دەیگێڕێتەوە کـــاتێ ئەم ئایەتە دابەزی کەحەج فەرزەکات ﴿ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً ﴾ [آل عمران: 97]، قالوا: يا رسول الله، أفي كلِّ عام؟

وتیان ئەی پێغەمبەر ﷺ هەموو ساڵی حەج بکەین ؟

فسكتَ، فقالوا: أفي كلِّ عامٍ؟ فسكتَ، پێغەمبەر ﷺ بێ دەنگ بوو دووبارە وتیان ئایا هەموو ساڵی حەج بکەین ؟ پێغەمبەر ﷺ دیسان بێ دەنگبـوو : ثمَّ قالوا: أفي كلِّ عام؟ فقال: ((لا، ولو قلتُ: نعم، لوجبَت، ولو وجبَت لما استطعتُم))، فأنزل الله: ﴿ يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ ﴾ [المائدة: 101] الآية". پاشان پرسیانەوە ئایا هەموو ساڵێ حەج بکەین ؟ پێغەمبەر ﷺ نەخـێر ئەگەر بمگوتایە بەڵێ ئەوا واجب دەبوو لەسەرتان خۆگەر واجب کرابا لەسەرتان پێتان نەدەکـرا بۆیە ئەو ئایەتە دابەزی.

• ئیمام الحافظ ابن حجر رحمه الله له "فتح الباري" (8/ 282): ـدەفەرموویێت : "والحاصل أنَّها نزلَت بسبب كثرةِ المسائل، إمَّا على سبيل الاستهزاء أو الامتحان، وإمَّا على سبيل التَّعَنُّت عن الشيء، الذي لو لم يُسأل عنه لكان على الإباحة".

بەهەرحاڵ ئەم ئایەتە بەهـۆی زۆر پرســیارکردنەوە

دابەزی جا پرسیارکردنەکە بەهۆکاری گاڵتەجاڕی بێـــت یاخود بۆتاقــیکـــردنەوە یان بەشێوەی عینادیکردن لەسەرشتێ کەئەگەر پرسیارکەر پرسیاری ئەوشتەش نەکات ئەوا ئەوشتە بەحەڵاڵی دەمێنێتەوە.

• الإمام ابن القيم رحمه الله ـدەفەرمووێت لە "إعلام الموقعين" (1/ 109): "لم ينقطع حكمُ هذه الآية؛ بل لا ينبغي للعبد أن يتعرَّض للسؤال عمَّا إن بدا له ساءه، بل يستعفي ما أمكنَه، ويأخذ بعَفْو الله، ومن هاهنا قال عمر بن الخطاب رضي الله عنه: "يا صاحب الميزاب، لا تخبرنا" لمَّا سأله رفيقُه عن مائه: أطاهرٌ أم لا؟

حوکم ـی ئەم ئایەتە نەپچڕاوە بەڵکــو نابێت بەندە پرسیاری شتانێ بکات کەگەر وەڵامەکەی بۆ دەرکەوت توشی نارەحەتی بــکات بەڵکــو ئەوەندەی دەیزانێت لەسەری دەڕوات وە دەست دەگرێت بەلێخۆشبونی الله ـەوە وە ئیمام عمر وهاوڕێیەکی بەلای خاوەن ئاوێکــدا تێپەڕین هاوڕێکەی ئیمام عمر بەخاوەن ئاوەکەی گوت ئایا ئاوەکەت پاکــە ؟ ئیمام عمریش بەخاوەن ئاوەکەی وت وەڵامان مەیەرەوە.

• الإمام مسلم لەأبي هريرة رضي الله عنه دەیگێڕێتەوە کــە رسول الله ﷺ فەرمووییــەتی : « إنَّ الله يرضى لكم ثلاثًا ويكره لهم ثلاثًا: فيرضى لكم أن تعبدوه ولا تشركوا به شيئًا، وأن تعتصموا بحبلِ الله تعالى جميعًا، وان تناصحوا من والاه الله امركم ويكره لكم قِيل وقال، وكثرة السؤال وإضاعة المال».

الله تعالی لەسێ شت لێتان ڕازی ئەبێت و سێ شتی پێ نـــاخۆشە ئەنجـــــامی بەن ڕازیە کەبیپەرستن وهاوبەشی بۆبڕیارنەیەن وە دەست بگرن بەپەتی الله ـەوە بەهەموتانەوە وە ئامۆژگاری وەلی ئەمرەکانتان بکەن وە الله تعالى سێ شتی پێناخۆشە بیکەن ئەوانەش:

١ - فڵان وای وت وفیسار وای وت.

٢ - زۆر پرسیارکردن (لەشتانێ سودی دینی وقیامەتی تێدانیە).

٣ - بەفیڕۆدانی ماڵ وسامان.

• الإمام مسلم رحمه الله دەیگێڕێتەوە پێغەمبەر ﷺ فەرموویــەتی : « ذَروني ما تركتُكم؛ فإنَّما هلك مَن كان قبلكم بكثرةِ سؤالهم واختلافِهم على أنبيائهم، فإذا أمرتُكم بشيء فأْتُوا منه ما استطعتم، وإذا نهيتُكم عن شيءٍ فدعوه ».

لەسەر ئەوە بڕۆن کەبۆم جێهێشتون چونکە گەلانی پێش ئێوە بەهۆی زۆری پرسیار وناکۆکیان لەگەڵ پێغەمبەرانیان لەناوچون جاگەر فەرمانی شتێکم پێکردن ئەوەنەی لەتواناتاندا هەیە جێ بەجێی بــکەن وەگەر نەهیم لێکردن بەشتێ لێی دوورکەونەوە.

• پێغــەمبەر ﷺ فەرموویــەتی : الحلالُ ما أحلَّ اللهُ في كتابه، والحرامُ ما حرَّم الله في كتابه، وما سكتَ عنه فهو ممَّا قد عفا عنه، فلا تتكلَّفُوا.

حەڵاڵ ئەوەیە کە الله لەقورئان حەڵاڵی کردوە وەحەرام ئەوەیە کەالله حەرامــی کردووە لەکتابەکەیدا

وە لەسەر هەرشتێکیش الله قسەی نەکردوە ئەوە لێی خۆشبوە لەسەرتان بەدوایدا مەچن زۆر لەخۆتان مەکەن بۆحوکمـەکەی.]أخرجه الترمذي عن سلمان الفارسي[

چەند نمونەیـەک تا تێ بـگەین چی پرسیارێ لەديندا نەکرێت الله تعالى بەموسـای فەرموو پێیان بلێ مانگایەک سـەرببڕن هەرئەوەندە گەر بەنی اسرائیل مانگایەکیان سەربڕی بوایە هەر مانگایەک بایە ئەوا دەبـوو بەڵام ئەوان دەستیان کرد بەپرسیار لەدوای فەرمانەکەی الله وتیان ڕەنگی چۆن بێت لاوازبێت یان قەڵەو بێت یان چی وچی بۆیە تاپرسیاریان دەکرد الله ـش قورستری کردەوە لەسـەریان.

نمـونەیەکی تر لەپرسیارە سەرزەنشتکراوەکان

أتى الشعبيَّ رجلٌ فقال: ما اسم امرأة إبليس؟ فقال: إن ذاك لعرس ما شهدته.
پیاوێـک هاو بە ئیمام شەعبی فەرموو ناوی ژنەکەی ابـلیـس چیە ؟ فەرمووی بەشداری ئاهەنگی ژنهێنانەکەیم نەکردوە ! [أخرجه يعقوب الفسوي في المعرفة والتاريخ ت العمري (ج2/ص603) ومن طريقه ابن عساكر في تاريخ دمشق (ج25/ص415)]

هاوشـێوەی ئەو پرسیارانە کە نەسودێکی عەقـیدەی هەیە نە سودی فقهی نە سودی قیامەتی.

بۆیـە ئەو پرسیارانە سەرزەنشتکراوە لەشەرع ـدا

نمونەی سێهەم :
کەسـێ هاو بۆلای ئیمام ئەحمـەد پرسیاری لەئیمام احمد کرد دەربارەی شەڕی نێوان ئیمام علی وئیمام معاويه ئیمام احمد ڕووی لێ وەرگێڕاو وەڵامی نەیایەوە وتیان ئەی ئیمام ئەم پیاوە یەکێکە لەبەنی هاشم ئیمام احمد ئەم ئایەتەی خوێندەوە : ﴿ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ [البَقَرَة : ١٤١]
ئەمانە ئوممەت و گەلێک بوون کە تێپەڕیان کردوو ڕۆیشتن هەر شتێکیان کردبێ چاک یان خراپ هەر بۆخۆیانە، ئەوەش ئێوە کردووتانە هەر بۆ خۆتان دەبێ و لە دوا ڕۆژیشدا پرسیاری کاروکردوەوەی ئەوانتان لێناکرێت.

رواه الخطيب البغدادي في ((تاريخ بغداد)) (6/544).

کـەواتا ئەوشـتانەی پەیوەندیان بەقـیامەتی ئێمەوە نیە پێویست ناکات پرسیاریان لەسەر بـکەین و بەدوایدا بگەڕێین ژیان خۆی کورتە تامردن پرسیاری زانستی شەرع ـی بکەی هێشتا ناگەی بەکۆتایەکەی ئیتر کاتی ئەوەت نیە بەدوای وەڵامی شتانێ بگەڕێی کەسـودی زانستی شەرعی بۆت نیە.

زانست ـی شەرعیش بریتیە لەوەی ئیمام ـی شافعی ـدەفەرمووێت : كُلُّ العُلومِ سِوى القُرآنِ مَشغَلَةٌ
إِلّا الحَديثَ وَعِلمَ الفِقهِ في الدينِ
العِلمُ ما كانَ فيهِ قالَ حَدَّثَنا
وَما سِوى ذاكَ وَسواسُ الشَياطينِ
هەموو زانستێ لەغـەیری قورئان خۆسەرقاڵـکـردنە

ئیلا فەرموودە و زانستی فقهـ لەدین نەبێت وە
زانستیش بریتیە لەوەی بەفەرموودە قسە بکەی
غەیری ئەوە واسواسی شەیتانە.

کەواتا پرسیار بکە پرسیاری فێربونی قورئان وسونەت و فقهـ لەغەیری ئەوە خۆسەرقاڵ مەکە بەشتی تر.

مكتبة الهمّة

الدّولة الإسلاميّة
خلافةُ على مِنهاجِ النُّبوّة

نوێ

بەم زووانە بە ویستی الله تعالی

چاوەڕوانبن

پێغەمبەر ﷺ بۆی تەفسیرکردوین کە پەرستنی زانا و ڕاهیبەکان لەلایەن جولەکە وگاورەکانەوە بریتی بوو لەوەی لەحەرامکردن ـی حەڵاڵ و حەڵاڵکردن ـی حەرام بەقسەی زانا و ڕاهیبەکانیان دەکرد.